INGEKOMEN 3 0 SEP. 1993

DONDERDAG 30 SEPTEMBER 1993 **VLAAMS NATIONAAL WEEKBLAD** 38e JAARGANG • NR 39 • 33 FR

VLAAMS WIJ WEEKBLAD

INHOUD

3 Acht bionauten verlieten de kunstmatige aarde Biosfeer 2.

4 Wilfried Martens schopt wild om zich heen.

5 Een sociaal pakt dat niet sociaal is, is voor de VU niet te pruimen.

6 Herman Lauwers vreest dat indien de sociale partners bij het beleid worden geraadpleegd voor het sociaal pakt, de remedies achterwege zullen blijven.

11 Overklast en afgestraft. Zo luidt Flandriens verdikt over Anderlecht.

12 Op 17 oktober organizeert de VU in 't Antwerpse Elzenveld haar tweede Kultuurdag.

16 Vic Anciaux wil de Brusselaars tot een rationeel energieverbruik aanzetten.

„OPERATIE WERK"

DE VU EN HET SOCIAAL PAKT

Wat gebeurt er binnenkort met de uitkeringen van zo'n 500.000 werklozen? Komen er radikale veranderingen in ons sociaal zekerheidssysteem? Zullen het dit keer eens niet alleen de kleintjes zijn die moeten bloeden, maar worden kapitaalkrachtigen en verzuilde machtsstrukturen ook aangepakt? Leven we nog in een demokratie of besturen vakbonden en patronaat? Krijgt Vlaanderen de kans om door een federalisering van de Sociale Zekerheid een eigen sociaal beleid uit te tekenen. Wat gebeurt er met de indekskoppeling? Hoe wordt gereageerd tegen de dagelijkse berichten over bedrijfssluitingen?

Deze en nog meer vragen rijzen wanneer vandaag gesproken wordt over een nieuw „sociaal pakt". Binnenkort gaan sociale partners en regering aan tafel. Volgens premier Dehaene is het een „Mission Impossible".

Op een persontmoeting en tijdens het debat in de Kamer gaf de VU haar sociale en federale visie in dit dossier weer. Een dossier waarin de Vlaams-nationalisten hun radikaal staatsvormend én maatschappelijk programma duidelijk verwoorden: enerzijds de federalisering van de SZ, anderzijds de herverdeling van arbeid en inkomen.

Door een ernstige ingreep moet vermeden worden dat we terecht komen in een **duale samenleving** waar sommigen goed betaald werk hebben, maar vele anderen zich ofwel met minderwaardige en heel onzekere jobs moeten tevreden stellen of in de bestaansonzekerheid terecht komen.

MAATSCHAPPELIJK KONTRAKT

Daarom stelt de VU voor een nieuw **maatschappelijk kontrakt** te sluiten. Dit kan echt niet gebeuren door de sociale partners en de regering alleen. Het debat over de „samenleving die we willen" gaat hun bevoegdheid ver te buiten. Het gaat immers ook en vooral over de kwaliteit van het leven, de vrije tijd die we willen, de kansen die jonge gezinnen moeten krijgen om kinderen op te voeden... Alle geledingen van de samenleving (o.m. gezins-, senioren-, Vlaamse- en milieubeweging) moeten daarom bij een echt debat over een nieuw maatschappelijk kontrakt gehoord worden. De echte beslissingen horen echter in het Parlement te worden genomen.

(Foto Iso-press)

Meer dan 220.000 werklozen in Vlaanderen ... en het ziet er niet naar uit dat het weldra zal beteren!

Daarbij rijst de vraag in hoeverre het de **unitair-Belgische zuilbastions** wel echt te doen is om solidariteit beter te organiseren én sociaal profitariaat en fiskale fraude aan te pakken. Of laten zij zich in de eerste plaats leiden door de bescherming van de eigen privileges, machtsposities en belangen? Willen zij de touwtjes stevig in handen nemen en een unitaire rekuperatiebeweging op gang brengen om hun posities te konsolideren ?

(Meer over de VU en het sociaal pakt leest u op blz. 5.)

EERST DIT

Federale overheid en sociale partners gaan dus rond de tafel zitten om een sociaal pakt af te sluiten. Mooi zo! Maar onze vrees is groot dat de vis die zij hopen te vangen reeds bij voorbaat verdronken is. Bovendien doet men alsof alle heil van zo'n pakt moet komen terwijl de kwalen van elke dag niet eens genezen kunnen worden.

Dat vakbonden en werkgevers mee aan tafel gaan is terecht maar waar blijft het parlement in deze konstruktie? En waar de deelparlementen en hun regeringen die nu reeds voor grote stukken van het sociaal beleid bevoegd zijn?

Na voorafgaandelijke proefballonnetjes is de federale eerste minister voor het parlement gekomen met een tekst. Het versterkt de indruk dat men poogt het pakt in nationale handen te houden. De aanwezigheid van nog steeds unitaire werknemers- en werkgeversbonden is daar niet vreemd aan.

Het is duidelijk dat in Vlaanderen ànders over sociale noden wordt gedacht dan in Wallonië en omgekeerd. Wil men voorkomen dat een andere aanpak in de twee regio's te veel de nadruk legt op de verscheidenheid van de landsdelen?

Het zou helemaal geen gebrek aan federale loyauteit betekenen wanneer de twee volkeren volgens eigen inzicht en klemtoon hun sociale dienstverlening wensen te organiseren. Dat houdt echter in dat de financiering ervan door de eigen gemeenschap gebeurt en niet langer langs de federale omweg.

Wanneer bovendien blijkt dat te veel geld ongekontroleerd van de ene gemeenschap naar de andere vloeit dan moet zo'n sociaal pakt voorafgegaan worden door de afbakening van eigen behoeften en van fiskale en financiële autonomie. Zal men dit aandurven?

Deze aanpak sluit federale solidariteit niet uit, maar heeft alles te maken met goede nabuurschap. En buren zijn niet alleen de Franstaligen binnen België maar evenzeer andere regio's in Europa.

De transferten konden gebeuren omdat Vlaanderen overschotten in zijn Sociale Zekerheid boekt. In plaats van deze te sparen of in eigen strukturen te investeren werden en worden ze gebruikt om in Wallonië bij te springen.

Het wordt daarom meer dan tijd dat de initiatieven die federaal en regionaal werden ontplooid om deze materie te onderzoeken snel tot besluiten komen en het raadsel uitklaren. Anders dreigt elk pakt op de klippen te lopen en de jonge federatie te ontmantelen.

Los van deze beschouwingen is er de vaststelling dat de betaalbaarheid van het SZ-systeem onmogelijk is geworden. De cijfers die het Planbureau voor de komende jaren voorziet worden echt angstwekkend, de ekonomische groei slabakt, de arbeidskosten worden ondraaglijk, de uitvoer stokt. Wie de persberichten over afdankingen hoort schrikt telkens opnieuw.

Veel ruimte om daar een mouw aan te passen is er niet. Sommigen pleiten angstvallig om te behouden wat er aan werk rest, anderen bedenken systemen waarbij werklozen tegen werkloosheidsvergoeding verplicht aan het werk moeten. De nepstatuten dreigen weer school te maken. De problematiek heeft ook een maatschappelijke kant: wie gedwongen werkloos is voelt zich nutteloos en uitgesloten en deelt niet mee in het bruisende leven dat door de reklamewereld zo gulzig wordt aangeprezen.

In het licht van deze bedenking willen wij pleiten voor een *maatschappelijk kontrakt* omdat werken en geld verdienen weliswaar belangrijk zijn maar slechts onderdelen van een noodzakelijke ommekeer die onze maatschappij moet ondergaan. Een gemeenschap, hoe welvarend ook, kan niet boven haar stand blijven leven. Dat geldt niet alleen voor elk van ons maar ook voor vakbonden, ziekenfondsen, overheden en bedrijven die doen alsof „het" nooit op kan.

De Volksunie heeft op haar kongres te Leuven bewezen dat zij als partij een maatschappijkeuze durft maken, niet altijd naar de zin van haar eigen achterban, maar met de eerlijke bedoeling om voor zoveel mogelijk mensen een betere toekomst uit te tekenen.

Maurits Van Liedekerke

WIJ

Een uitgave van het Vlaams Pers-, Radio- en TV-instituut v.z.w.

Hoofdredakteur:
Maurits van Liedekerke

Redakteuren:
Tom Serkeyn
Peter Dejaegher

Sekretariaat:
Hilde De Leeuw
Alle stortingen van abonnementen, publiciteit en redaktie op prk. 000-0171139-31 van WIJ, Barrikadenplein 12, 1000 Brussel
Tel. 02/219.49.30
Fax: 02/217.35.10

Jaarabonnement	1.200 fr.
Halfjaarlijks	700 fr.
Driemaandelijks	400 fr.
Los nummer	33 fr.

Verantwoordelijk uitgever:
Bert Anciaux,
Barrikadenplein 12,
1000 Brussel

Reklame:
Karel Severs, tel. 02/219.49.30, toestel 231
('s voormiddags) of privé,
Alsembergsesteenweg 797,
1653 Dworp.
Tel. 02/380.04.78.

■ Eindelijk: wanneer er niets misgelopen is legt de 37-jarig **Jan Van der Haeghen** (VU) vrijdag in Ukkel in het Nederlands de eed af als OCMW-raadslid. Daarmee wordt in deze Brusselse gemeente vijf jaar na de gemeenteraadsverkiezingen de wet toegepast.

■ De Kristelijke Arbeiders Vrouwenbeweging (KAV) vraagt een herziening van de budgettaire **Maastricht-normen**. Volgens de KAV houden deze normen onvoldoende rekening met de negatieve ekonomische groei. De vrouwenorganisatie vindt verder dat de kosten voor de monetaire eenmaking teveel verhaald worden op de inkomsten uit arbeid. Daarom eist ze een sluitende Europese vermogensbelasting.

■ Met de **bidprentjes** voor koning Boudewijn sloeg de rijksvoorlichtingsdienst Inbel een flater van jewelste. Ze werden voor 2 frank 't stuk aangeboden aan de gemeentebesturen, die de prentjes dan gratis zouden moeten aanbieden aan wie er om vraagt. Inbel liet de Belgen via de radio en de pers vast weten dat ze bij hun gemeentebestuur zo'n verzamelobjekt gratis konden verkrijgen. Het spreekt nogal vanzelf dat heel wat gemeentebesturen deze opgelegde financiële solidariteit niet zo prettig vonden.

■ Ons land is een politieke partij rijker, de **Natuurwetpartij** (NWP). Deze partij hanteert transcendente meditatie en een politiek die steunt op de natuurwetten als aktiemiddelen.

■ De 137ste **paardenrace** van de Steenen Molen in Sint-Eloois-Winkel kan niet doorgaan. Minister van Binnenlandse Zaken Tobback verbood de race omdat de openbare orde niet verzekerd is. Militanten van de "dierenrechtenvereniging" Gaia hadden aangekondigd dat ze de koers zouden trachten te beletten. Ze vinden de race dierenmishandeling.

■ Het Japanse ministerie van Onderwijs wil paal en perk stellen aan de handel in gebruikt **meisjesondergoed.** De meisjes verdienen goed geld aan hun vuile slipjes. Ze verkopen ze voor zo'n 350 frank 't stuk aan fetisjisten die ze gebruiken in pornofilms.

■ Op de **algemene vergadering** van de Verenigde Naties hield de Amerikaanse president *Clinton* een vurig pleidooi voor een strengere kontrole op de verspreiding van atoomwapens. Clinton mocht een warm applaus in ontvangst nemen. Daarna spitste de wereld de oren voor de redevoering van de Belgische minister *Claes*, die de Verenigde Naties toesprak namens de EG. Na afloop was er wat gemor bij de Claes-aanhang. De minister was vergeten de Belgische Miss World Onderwater te feliciteren.

WILLEMSFONDS

Het Willemsfonds verlaat het Overlegcentrum van Vlaamse Verenigingen (OVV). Het liberale kultuurfonds meent dat de omvorming van België tot een federale staat grotendeels voltooid is. De Vlaamse beweging moet nu de inrichting van het autonome Vlaanderen in demokratische en pluralistische geest helpen verwezenlijken. Het konsensusmodel van het OVV is volgens het fonds niet langer een geschikt middel, omdat nu de ideologische en levensbeschouwelijke verschillen tussen de Vlaamse kultuur- en strijdverenigingen op de voorgrond treden.

Het Willemsfonds, dat het OVV in 1965 mee oprichtte, volgt nu de sporen van het socialistische Vermeylenfonds dat al eerder uit het OVV stapte. Samen met VTB-VAB en het IJzerbedevaartkomitee had het Willemsfonds de samenwerking met het OVV al op een lagere versnelling geschakeld. De belangrijkste verenigingen die het OVV trouw blijven zijn nu het katolieke Davidsfonds, en de pluralistische verenigingen VVB, ANZ en BGJG.

VLAAMS MILIEUBELEID?

Het Rekenhof heeft in een verslag aan de Vlaamse Raad de werking van het Vlaams Milieu- en Natuurfonds in de periode '91-'92 zwaar bekritiseerd. In die periode droeg voornamelijk de CVP-er *Theo Kelchtermans* de verantwoordelijkheid voor het Milieudepartement. Het zgn. *Mina-fonds* werd opgericht om met de inkomsten uit de milieuheffingen een Vlaams milieubeleid op poten te zetten.

Het Rekenhof stelde vast dat er aanbestedingen uitgeschreven werden nadat het werk al gedaan was. Vanuit het kabinet werd hierbij dikwijls tussengekomen, zonder duidelijke kriteria op te leggen. Het Hof is niet mals voor Keltermans: *De inmenging van het kabinet ging zo ver dat het besliste in plaats van de Vlaamse Milieumaatschappij. Hierdoor werden onderhandse opdrachten pas gegund nadat het werk was geleverd*, schrijft het Hof.

(foto P. Bolsius)

Een jonge bezoekster maakt van de Open Bedrijvendag gebruik om even in de moderne ketels van de Limburgse brouwerij Martens te gluren. De derde editie van dit initiatief was een opmerkelijk sukses. Meer dan 250.000 Vlamingen lieten zich niet afschrikken door het gure herfstweer om een bedrijf in hun buurt te gaan bezoeken. Een tachtigtal Vlaamse bedrijven had zijn deuren voor de gelegenheid wijd opengezet. De grootste publiekstrekker onder hen was de BRTN, die overrompeld werd door 17.000 kijklustigen.

Ook op andere punten kreeg het Vlaamse milieubeleid een fikse veeg uit de pan. Er heerst een gebrek aan kontrole op het beleid van het Milieufonds, er dient geen verantwoording afgelegd te worden voor uitgekeerde vergoedingen. Het wekt dan geen verbazing dat het Rekenhof besluit dat de doelstellingen van het fonds niet of onvoldoende worden bereikt. Het Hof kraakte tenslotte de wijze waarop de milieuheffingen gebeuren. Die zijn helemaal niet regulerend en dienen gewoon om geld in het bakje te krijgen voor de onkontroleerbare werking van de NV Aquafin, die instaat voor de waterzuivering.

De opvolger van Kelchtermans op Milieu, de SP-er *De Batselier*, kondigde aan dat hij een nieuw kontrakt met Aquafin zal voorleggen aan de Vlaamse regering, die tegemoet komt aan de kritiek van het Rekenhof.

Kelchtermans ontkende van zijn kant dat er door toedoen van zijn toenmalig kabinet onregelmatigheden gebeurd zijn.

OPHEFFING SANKTIES

De oproep van ANC-leider *Nelson Mandela* om de sankties tegen Zuid-Afrika op te heffen wordt mooi opgevolgd. Na de VS, Kanada, Australië en India kwamen ook de Frontlijnstaten over de brug. De EG had al eerder sankties opgeheven. De Europese gemeenschap kondigde wel aan te onderzoeken hoe de relaties met Zuid-Afrika verbeterd kunnen worden. In Zuid-Afrika zelf werd zeer tevreden gereageerd op de opheffing van sankties.

Op de jubileumviering van de Marnixring in Gent verklaarde de Vlaamse premier *Van den Brande* dat een lid van de Vlaamse regering voortaan mag ingaan op een eventuele uitnodiging voor een werkbezoek van de Zuidafrikaanse regering. De voorbereidingen voor een nieuw Vlaams-Zuidafrikaans verdrag zullen versneld worden.

Zo'n verdrag zal echter pas ondertekend worden nà de niet-raciale verkiezingen van volgend jaar en de vorming van een multi-raciale regering. Het vroegere kulturele akkoord tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika werd in 1977 opgeschort uit protest tegen de apartheid.

Volgende week gaat een Vlaamse parlementaire delegatie naar Zuid-Afrika. Agalev en de SP vinden de tijd nog niet rijp genoeg om al mee te gaan.

Agalev-raadslid *Aelvoet* vindt de zending volkomen gediskrediteerd, omdat slechts parlementairen meegaan die *ook in de zwartste dagen van de apartheid blank Zuid-Afrika door dik en dun verdedigd en vergoelijkt hebben*. Aelvoet noemt *Dewinter* (Vl. Blok), *Suykerbuyk* (CVP) en *Van Grembergen* (VU). Zeker wat deze laatste betreft slaat Aelvoet de bal volkomen mis. Wie Van Grembergen wat beter kent weet dat de fraktieleider in de Vlaamse Raad steeds een overtuigd tegenstander van de apartheid is geweest.

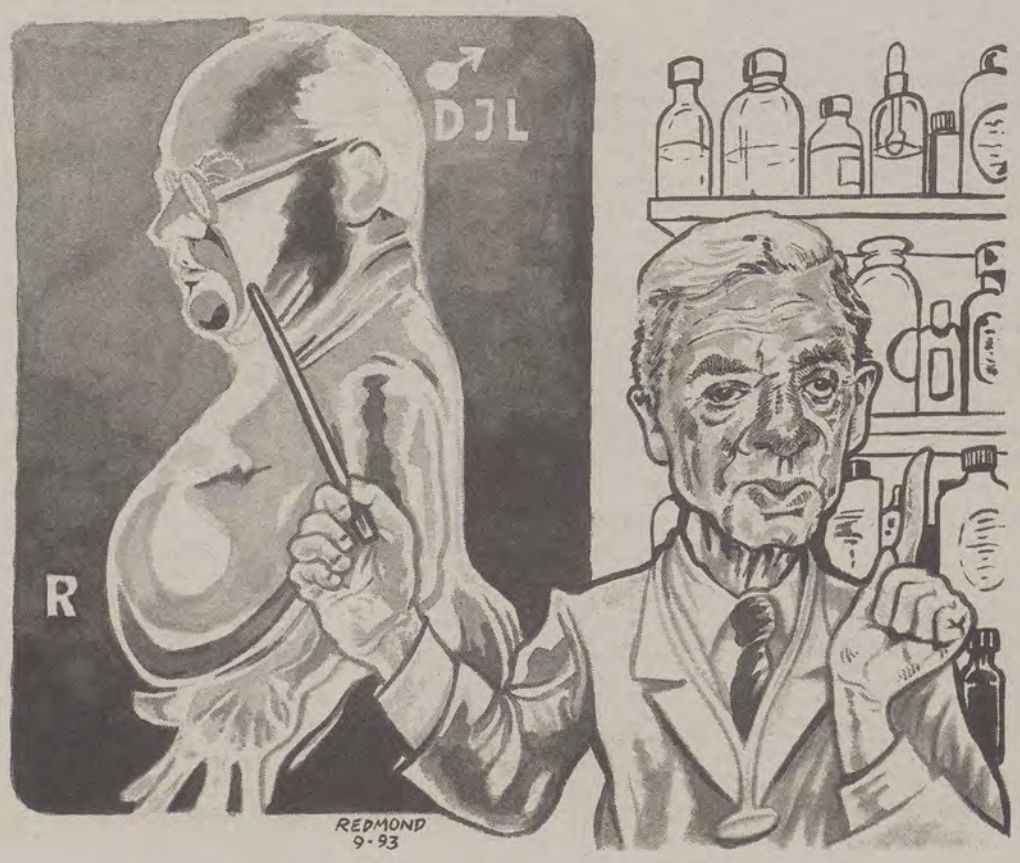

HOOLIGANS

In Oostende kwam het verleden weekend tot zware rellen. Zaterdagavond waren een honderdtal *Eastsiders*, zogenaamde supporters van Club Brugge, naar de kuststad afgezakt om eens lekker op de vuist te gaan met hun Waalse tegenstanders uit Luik. Oostende had die avond Standard Luik met 2-0 verslagen, Club had daags voordien in Anderlecht met 0-3 gewonnen. Ook die avond was niet zonder slag of stoot verlopen.

De Walen lieten zich zoals wel verwacht mocht worden niet zomaar aftuigen. Voor de wedstrijd waren er trouwens al ongeregeldheden met straalbezopen Luikse supporters. De ordediensten wisten niet waar eerst tussenbeide komen. Alles was nochtans in het werk gesteld om de ordehandhaving zo efficiënt mogelijk te laten verlopen. Rond het voetbalterrein was er één politieman aanwezig per veertig supporters.

Het wordt elk weekend duidelijker dat voetbalwedstrijden in eerste klasse, en zeker de zogenaamde risikowedstrijden, niet langer 's avonds gespeeld kunnen worden.

DIENSTBETOON

Volgens een onderzoek erkent 40% van de Vlaamse bedrijfsleiders in het recente verleden kontakt gezocht te hebben met een politikus voor een tussenkomst bij een of ander bedrijfsdossier. En omgekeerd kwam er bij 36% van de bedrijfsleiders al eens een politikus bedelen om verkiezingssteun. Deze toch wel onthutsende cijfers werden gepubliceerd door *De Financieel Ekonomische Tijd*.

Hieruit afleiden dat bedrijfsleiders en politiekers gezellig onder één hoedje spelen, is echter een verkeerd besluit. Uit het onderzoek bleek nl. dat de bedrijfsleiders de politici niet vertrouwen. Driekwart van de managers zou trouwens zelf nooit in de politiek stappen.

De partij waarop de bedrijfsleiders voor hun diensten en dienstjes het liefst een beroep doen, is de VLD. Dat klinkt wellicht niet zo onverwacht: de grote liefde voor het vrije ondernemerschap is zo goed als de bestaansreden van de liberalen. De VLD wordt op een behoorlijke afstand gevolgd door de CVP.

Dat verwondert wel een beetje, aangezien die partij toch haast vastgeroest is in de politieke machtscenakels. Over de positie van de andere partijen leverde het onderzoek weinig rezultaten op. Toch lijkt wel vast te staan dat bedrijfsleiders weinig onderscheid maken tussen de partijen, en dat de partij die niet om financiële steun gaat bedelen bij bedrijven nog moet opgericht worden.

Ontluisterend voor de managers is tenslotte de vaststelling dat ze biezonder slecht op de hoogte zijn van het reilen en zeilen in het politieke bedrijf. Slechts 13% weet hoeveel het begrotingstekort bedraagt, en nauwelijks 8% kan de federale minister van Ekonomische Zaken en 4% de Vlaamse minister van Ekonomische Zaken opnoemen.

PEILING

Waarom het verzwijgen: de opiniepeiling die *La Libre Belgique* elk trimester publiceert, was deze keer biezonder ongunstig voor de Volksunie. De VU verloor een dikke 2% en viel terug op 3,9% van de kiezers in het Vlaams gewest. De peiling werd deels voor en deels na het VU-kongres van 11 en 12 september in Leuven uitgevoerd.

Wie dit kongres meemaakte, weet dat de Volksunie nog lang niet dood is. Wel integendeel. Ofschoon verschillende kranten hierop zinspeelden, is het liedje van de demokratische nationalisten omwille van een tegenvallende opiniepeiling nog niet uitgezongen.

Het zou natuurlijk mooi meegenomen zijn mochten we U kunnen melden dat er na het kongres van Leuven een fikse opstoot in de peilingscijfers voor de VU te noteren viel. Maar dat zou een beetje te optimistisch zijn.

We mogen een aantal dingen niet uit het oog verliezen. Ten eerste heeft "de burger" van dat VU-kongres waarschijnlijk nog niet veel opgestoken, behalve dan dat er weer eens heel wat verdeeldheid was bij de VU. Het zal waarschijnlijk nooit openlijk toegegeven worden, maar wie zegt dat het overlopen van Candries naar de CVP geen maneuver was om vanuit die hoek elk mogelijk nieuw elan van dat kongres voor de VU bij voorbaat te fnuiken?

Er is meer nodig om de publieke opinie te overtuigen van de zin van de VU dan een kongres, hoe geslaagd men dit ook mag vinden.

De publieke opinie is geen lichaam dat men een spuitje kongresbloed kan toedienen en dat prompt euforisch gaat doen over de Volksunie. Daarvoor is hard werk nodig op lange termijn, van de VU-basismilitant tot de VU-top. Dat wordt roeien tegen de stroom op van schampere media, wantrouwige vrienden en kennissen, door de politiek gedegouteerde buren, cynische tegenstanders.

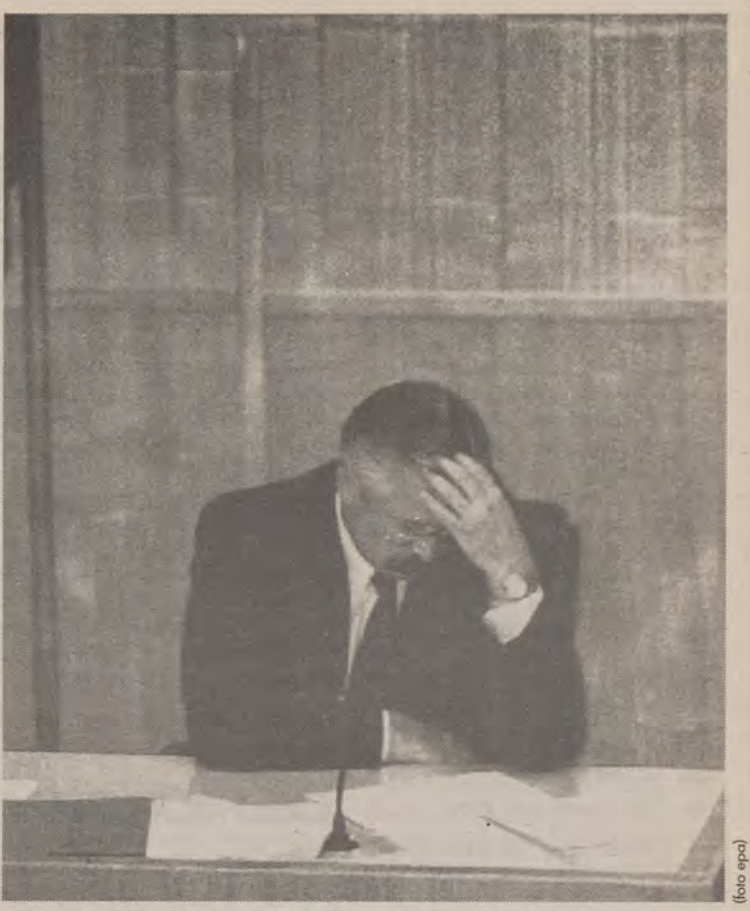

(foto epa)

Alexander Roetskoj ziet het niet goed zitten. In het Russische parlement is het bijna donker. President Jeltsin liet de elektriciteit, de watervoorziening en de telefoon afsnijden. Hij sloot ook een mogelijk kompromis met het parlement uit, door de gelijktijdige organizatie van parlementsverkiezingen en presidentsverkiezingen af te wijzen. Het heeft er nu alles van weg dat de parlementairen in hun machtsstrijd met de president aan het kortste eind zullen trekken. Jeltsin houdt vast aan z'n plan om in december een nieuwe parlement te laten verkiezen, en in juni van volgend jaar presidentsverkiezingen te organizeren.

Wij hebben er vertrouwen in. En VU-ers kunnen tegen een stootje. *Als ge niet afziet, bereikt ge niets*, zei de grootvader van de voorzitter ooit.

Knoop het in uw oren.

EEN WERELD DOOR DE MENS GEMAAKT

De vier mannen en de vier vrouwen die zich 2 jaar hadden opgesloten in Biosfeer 2, hebben hun kunstmatige wereld met een Amerikaanse flair voor show verlaten. Gehuld in donkerblauwe astronaut-achtige overalls kwamen ze vanonder de stolp in de woestijn van Arizona. Onder hen één Vlaming, *Mark Van Thillo* uit Kalmthout.

Biosfeer 2 werd ontworpen als een sterk verkleinde kopie van de aarde, onder glas. Het is met een volume van bijna 200.000 kubieke meter een van de grootste serres ter wereld. De zon is de drijvende kracht achter heel het geval. Een ingewikkelde luchtbehandelingsinstallatie op aardgas in de kelder van de serre zorgt voor de nodige hulp om in elk ekosysteem het juiste klimaat in te stellen. Het grondoppervlak is verdeeld over verschillende eko-systemen. Het tropisch regenwoud en het landbouwgebied zijn het grootst, met elke tweeduizend vierkante meter.

Op 2.200 vierkante meter worden er 150 verschillende soorten landbouwgewassen geteeld. De savanne, de woestijn en de oceaan moeten het stellen met ongeveer de helft daarvan. Voor de "oceaan" werd er 400.000 liter zout water uit de Stille Oceaan met tankwagens aangevoerd. En voor de woonruimtes en het moerasgedeelte is nog minder ruimte voorzien.

In Biosfeer 2 werden 3.800 levende organismen ondergebracht. Sommige soorten overleefden niet lang. Na een paar maanden waren de meeste vliegende insekten verdwenen. Hun natuurlijke vijanden hadden hun opdracht een beetje te ernstig opgenomen. Maar ook de konstruktie van de serre zelf droeg bij tot de uitsterving van bepaalde soorten. Zo vlogen de nachtvlinders zich te pletter tegen de lampen boven de rijstvelden in de kelder.

De acht eko- of bio-nauten leefden twee jaar in de kas om aan te tonen dat de mens in staat is te leven in een gesloten zelfvoorzienend systeem, bvb. in een ruimtestation of op een andere planeet. De acht verbouwden zelf hun voedsel, recykleerden de lucht, afval en hun water. De bionauten mochten geen toiletpapier noch tampons gebruiken omdat die dingen niet snel genoeg afbreken. In plaats daarvan behielpen ze zich met bidets, zoals in Frankrijk. De vrouwen gebruikten uitwasbare sponsjes als maandverband.

Na twee jaar waren de vrouwelijke bionauten zo'n zestien procent van hun lichaamsgewicht kwijt, en de mannelijke 11%. De acht hebben veel te weinig voedsel binnengekregen en voortdurend lucht ingeademd die te weinig zuurstof bevatte en teveel kooldioxydegas. Honger lijden, ze kunnen er van meespreken. Enkele slechte oogsten en een ongedierteplaag zorgden voor minder brood op de plank dan men vooropgesteld had.

Ze stonden elke dag om half zeven op. De dagtaak van Van Thillo zag er dan als volgt uit: tot acht uur was de Vlaming in de weer met de kontrole van de technische systemen, zijn hoofdtaak. Om acht uur werd er ontbeten. Tegelijkertijd wordt er besproken welke speciale taken er die dag verricht moeten worden. Vervolgens werkten de ekonauten enkele uren in het landbouwgebied. Dan gaat ieder naar zijn eigen aandachtsgebied, oceaan, woestijn, tropenbos, of landbouwgebied. Na een (vaak schrale) lunch en siësta richt het werk zich op de wetenschap. En na het avondeten is iedereen vrij. Koken verloopt volgens een beurtrol.

Het eksperiment kan niet geheel geslaagd genoemd worden. Er moest twee keer zuivere zuurstof in de koepel gepompt worden omdat de kunstmatige atmosfeer uit de haak was. En in '91 al moest de verzegeling verbroken worden omdat een van de ekonauten een vingertopje verloren had na een ongeval met de rijstpelmachine. In de kas kon dat niet behandeld worden.

Heel de Biosfeer 2-zaak was een privé-initiatief van de Texaanse miljardair *Edward Bass*. Hij heeft er een slordige 5 miljard frank in gestopt. Bass hoopt zijn investering er binnen de tien jaar opnieuw uit te halen. Het kompleks is immers opgevat als een soort Disneyland. Tijdens de twee jaar dat de acht ekonauten achter hun glas vertoefden, kwamen al een half miljoen mensen naar hen kijken. Ze betaalden daarvoor een ticket van 12 dollar.

In wetenschappelijke kringen en ver daarbuiten werd heel wat kritiek geleverd op het eksperiment. Vermits het om een privé-initiatief ging zou de "wetenschappelijkheid" van de eksperimentjes niet biezonder groot zijn. Er waren de niet afhoudende geruchten over fraude: de ekonauten hadden vooraf bvb. voedselvoorraden laten aanleggen. En het is natuurlijk vrij ongewoon dat een "wetenschappelijk" eksperiment gefinancierd wordt door inkomsten uit toerisme. Biosfeer 2 groeide in die twee jaar uit tot de tweede belangrijkste toeristische attraktie van de staat Arizona, na de Grand Canyon.

Mark Van Thillo over de kritiek van de wetenschap: *Wanneer je in de wetenschap voorop probeert te lopen, dan wil iedereen je neerschieten. Dat ondervinden we al jaren.* Zonder over het eksperiment al te euforisch te doen, mag het toch biezonder waardevol genoemd worden. In Biosfeer 2 werd een zestigtal onderzoeksprojekten uitgevoerd, waarbij het vooral gaat om het verzamelen van meetgegevens. De verwerking hiervan kan nog jaren duren. Na de verlossing van de acht bionauten komt er een nieuwe ploeg in hun plaats. Deze zal al heel wat kunnen leren van de vorige onderzoekende onderzoeksobjekten.

(pdj)

Over Biosfeer 2 verscheen bij Aramith uitgevers een boekje: **Biosphere 2. Mini-aarde onder glas. Broer Scholtens. Aramith Uitgevers, Bloemendaal, 1993, 128 blz, 650 fr.**

PERSPIEGEL

DE NIEUWE GIDS

„Het is te betreuren dat de regeringsmededeling van premier Jean-Luc Dehaene in Kamer en Senaat niet de aandacht kreeg die zij verdiende omdat de belangstelling van de parlementsleden uitging naar de ontboezemingen van gewezen premier Wilfried Martens in Dag Allemaal. Dit is een weekblad dat naast TV-programma's bol staat met het wel en wee van allerhande vedettes. Het is tekenend dat het weekblad op zijn voorpagina het interview met Martens zelfs niet vermeldt. Hij moet de plaats ruimen voor de foto van een toneelspeelster die verklaart 'Ik had jarenlang een afkeer van mannen'.

De vraag kan worden gesteld of gesprekken met op sensatie beluste journalisten al of niet kunnen bijdragen om de kloof tussen politici en burgers te dichten. Wij menen van niet."

Observator. 24 september.

HET BELANG VAN LIMBURG

„De mens Wilfried Martens is door zijn partij niet heus behandeld. De politicus Wilfried Martens had kunnen weten dat dit zijn moeilijk lot kon worden. Hij kan immers niet volhouden dat hij de zeden en de gebruiken van zijn eigen partij niet kent. Als kersverse partijvoorzitter organiseerde hij in 1972 een partijcongres waar hij de pas goedgekeurde staatshervorming van Gaston Eyskens de grond inboorde."

Marc Platel. 24 september

„Mieke Offeciers die de politiek misbruikt voor haar meest persoonlijke ambities, Wilfried Martens die meent nu al recht te hebben op een standbeeld voor bewezen diensten, een weinig hartverheffend spektakel. Alleen de politiek betaalt de rekening voor zoveel menselijke kleinheid."

Marc Platel. 24 september.

„Over de mooie woorden van de Waalse minister-president kan uiteraard alleen maar vreugde zijn. Wie heeft nu niet graag dat buren zo goed mogelijk met mekaar willen omgaan, als burenruzie bewust wordt gemeden. Alleen, als de Waalse vos de passie preekt, Vlaamse boer let dan op uw ganzen. De Waalse minister-president zal beter dan wie ook willen beseffen dat enig Vlaams wantrouwen meer dan gewettigd is. De Vlaamse buur is nu eenmaal zoveel mooie woorden niet gewoon. Zeker niet van een man die ooit fier verkondigde dat de Vlaamse Leeuw niet meer klauwde bij gebrek aan Vlaamse tanden."

Marc Platel. 21 september.

DE MORGEN

„Beslissingen over Belgische bedrijven liggen niet langer in Belgische handen. En met dat besef duikt natuurlijk meteen het spook op van mogelijke bedrijfssluitingen of personeelsafvloeiingen. Wie haar of zijn baan in gevaar acht, ziet dit alles met lede ogen aan. Maar in de realiteit van de internationale marktekonomie zijn dergelijke operaties niet meer dan normaal. Daar is 'nationaal belang' al langer dan vandaag een begrip dat met entoesiasme wordt gehanteerd wanneer de overheid om geld wordt gevraagd, maar waarmee binnenskamers natuurlijk hartelijk wordt gelachen wanneer winstcijfers op het spel staan.

Als burggraaf Davignon de volgende keer opstapt in een betoging voor het behoud van België kan hij op enig hoongelach rekenen."

Standpunt, als reaktie op de verkoop van CBR door de Generale. 24 september.

De Financieel Ekonomische TIJD

„Een probleem is dat het debat over de verankering van bedrijven vaak verkeerd wordt gevoerd in dit land. De uitwerking van de idee een (deels) publieke holding te creëren, met als taak de verankeringsrol waar te nemen, kan hoogstens een partiële oplossing aanbrengen. Waarbij dan nog eerst voldaan moet worden aan de minimumvoorwaarde dat die holding een a-politieke koers kan voeren en gespijsd kan worden door te creëren pensioenfondsen.

Wie het echt meent met de idee van de verankering van onze bedrijven, moet veeleer werk maken van institutionele strukturen en van een omgeving die de Belgische bedrijfsleiders en hun aandeelhouders goedkopere groeimiddelen verschaft en die hen meer risico's doet nemen."

Michel Vanderlinden. 24 september.

HET LAATSTE NIEUWS

„In een beleidsverklaring moeten duidelijk de krijtlijnen van het regeringsbeleid getrokken worden, maar de eerste minister is dat uit de weg gegaan door te verwijzen naar het sociaal pact waarover in het najaar zal onderhandeld worden door de sociale partners. De verklaring en het debat in het parlement werden er alleen maar bijgehaald voor de schone schijn, want de volksvertegenwoordiging krijgt geen enkele inspraak bij het uitwerken en goedkeuren van maatregelen die noodzakelijk zijn om de economische crisis te bestrijden. Het debat was dus totaal overbodig en zinloos. De regering heeft de politieke besluitvorming uit handen gegeven uit vrees voor de drukkingsgroepen, die het in de meerderheidspartijen voor het zeggen hebben. De voorbereiding en behandeling van het sociaal pact worden door de regering onttrokken aan de politiek en aan het parlement, dat op die manier binnen afzienbare tijd werkloos dreigt te worden. Hoe is dat te rijmen met de door iedereen zo gewenste herwaardering van het parlement wanneer alle grote dossiers worden toevertrouwd aan niet verkozenen die nergens en aan niemand politieke verantwoording verschuldigd zijn? Voor de regering is het sociaal pact alleen maar een middel om tijd te winnen en een manier om de verworven machtsposities van de drukkingsgroepen veilig te stellen."

Laurent Panneels. 25 september.

„Nieuwe offers zijn volgens Leysen onafwendbaar. Zij moeten zelfs zo zwaar zijn dat de burger begrijpt dat zij voor de laatste keer zullen worden gevraagd. Wie het reilen en zeilen van onze regeringen volgt, weet dat deze uitspraak niet ernstig kan worden genomen. Bepaalde coalities heffen immers nooit belastingen voor de laatste keer, zoals de ploeg Dehaene al terdege aantoonde. Met het oog op de toekomst sleutelen zij ook niet aan bestaande mechanismen, zoals Leysen dat wil. Vakbonden, ziekenfondsen en werkgevers kennen daarvoor teveel heilige huisjes."

Walter Vaerewijck. 27 september.

De Standaard

„Over de modaliteiten van het plan (MAP red.) -de timing, de formulieren, de verdeling tussen industriële en familiale bedrijven- is diskussie mogelijk. Dat boeren daarbij hun belangen verdedigen, is eerbaar. Het is hun demokratisch recht.

Sommige groepen landbouwers misbruiken dit recht manifest. Met de belegering van de woning van minister De Batselier en de beschadiging van de auto van zijn vrouw met mest, gaan ze te ver. Dat is geen demokratie, dit is terreur. Zulke metoden liggen overigens niet ver van die van de hormonenmaffia."

Guy Tegenbos. 21 september.

GAZET VAN ANTWERPEN

„Met belangstelling werd er uitgekeken naat de algemene beleidsverklaring van de regering bij de opening van het nieuwe parlementaire jaar. Deze beleidsverklaring is nieuw. Wellicht is het hieraan te wijten dat deze eerste 'troonrede', waarover politici met zin voor politieke grandeur het hadden, een bleke bedoening is geworden.

(...)Eigenlijk heeft Dehaene meer gezegd tijdens een toespraak van het Verbond van Christelijke Werkgevers (VKW) dan in het parlement. Dehaene liet hierbij doorschemeren dat de operatie concurrentievermogen-tewerkstelling de mobilisering van compenserende budgettaire middelen zal vereisen, 'waarvan de omvang uiteraard evenredig is met de ambitie van de operatie'."

Jan Veestraeten. 22 september.

WILFRIED GROET 'S MORGENS DE DINGEN

U kijkt even mee in de leefkamer van Wilfried Martens, u hoort hoe de gewezen premier tegen zichzelf praat. Er hangt wat flauwe winteruurzon en Martens heeft zich net een kop *Max Havelaar* uitgeschonken. Hij draagt een kimono, die staat hem wonderwel.

Het gaat Martens niet, het jongste boek van Hugo De Ridder legt hem nog zwaar op de maag. Maar W.M. heeft één troost: die gluiperd van een Van Rompuy zit nu met de miserie van Mieke Offeciers opgezadeld. „Het bekome hem wel!" sist hij tussen de tanden en een lachje verraadt leedvermaak.

Martens is de hele Wetstraat-boel kotsbeu, straks leest Jean-Luc er zijn troonrede over het sociaal pakt voor maar hij zal er niet zijn „Dat ze hun klodden nu zelf regelen!"

(Voor nietingewijde lezers willen wij er op wijzen dat „klodden" zuidnederlands is en eigenlijk „afval van vlas" wil zeggen, maar ook *onontwarbaar kluwen*. En dat bedoelt Martens nu precies.)

Wilfried lacht in zijn baard van twee dagen, deze nacht is hij uit Ouagadougou op Zaventem – hij zegt nog steeds Brussel-Nationaal – neergestreken. Als senator voor Brussel is hij de beste verkoper van *Euro-Bru* en dat mogen de inboorlingen van Burkina Faso gerust weten.

Nee, hij zal er niet zijn wanneer zijn laatste vriend in de CVP het woord voert. Bovendien zal er niet veel belangstelling voor zijn want de kollega's zullen wat anders te doen hebben deze namiddag.

„Hihihi..." lacht Martens en morst wat Havelaar op zijn kimono.

„Heb ik die jongens van *Dag Allemaal* een

ACH ZO!

goed idee aan de hand gedaan. In elk van de kleerkastjes in de Wetstraat ligt een nummer van hun blad met m'n gedicht."

Martens kent de tekst van buiten, hij zal hem eens voordragen zie. De senator recht zich zoals in zijn beste dagen en zijn kloeke stem galmt door de leefkamer. Maar onmiddellijk verbetert hij zichzelf, maakt een buiging naar het ingebeelde publiek zoals zuster Boniface het hem 50 jaar geleden in het schooltje van Sleidinge heeft geleerd.

En daar gaat ie:

Dag zuur ventje met de bril op teevee met de bel
Senelle Senelle

dag lege stoel in de Senaat
dag vieze Herman in de Tweekerkenstraat
dag kwaje Frank met de hamer

en

dag Charles-Ferdinand uit de Kamer
hamer en kamer
van Jean-Luc in de 16
dag allemaal

Daa-ag koning in de hemel
dag lieve koning-herder
dag klein koning mijn

„Is dat niet mooi? Zullen ze daar van snoepen!"

Maar het verwachte applaus blijft uit. Het is duidelijk dat de gewezen premier, gewoon aan daverend handgeklap, ontgoocheld is; hij krimpt wat dieper in zijn kimono.

Als Wilfried in de put zit wendt hij zich graag tot zijn koning. De vorst lacht minzaam, maar is nog enkel een foto op de schouw. Wilfried staart beteuterd naar het tapijt. En de Max Havelaar smaakt bitter...

R.Asmus

VOLKSUNIE WIL EEN MAATSCHAPPELIJK KONTRAKT

De eis van de oppositie tot een voorafgaandelijk parlementair debat over het sociaal pakt werd door CVP en SP afgewezen, het is een zoveelste bewijs dat zuilbelangen hoger worden geschat dan het demokratisch funktioneren van de besluitvorming. Maar dat is niet nieuw, deze twee regeringspartijen zijn met handen en voeten gebonden aan hun broodheren. Als recent voorbeeld kan de invloed van de Boerenbond op de CVP inzake het Mestaktieplan wel tellen.

Het is duidelijk dat **Vlaamse Regering** én **Vlaamse Raad** mee een vooraanstaande rol moeten spelen in het tot stand komen van een nieuw maatschappelijk kontrakt. Grote bevoegheidspakketten behoren nu reeds tot de geregionaliseerde materies. Aan deze federalistische realiteit mag en kan niet voorbij worden gegaan.

Voor de VU is het vanzelfsprekend dat de Gemeenschappen de kans moeten krijgen een **eigen sociaal beleid** uit te bouwen. Want hoe is een echt gezinsbeleid mogelijk wanneer de kinderbijslag unitair blijft? Hoe is een echt Vlaams gezondheidsbeleid mogelijk wanneer de financiering ervan unitair blijft? De sociale noden zijn in Vlaanderen en Wallonië niet identiek. De gekozen oplossingsmodellen en remedies evenmin.

Een nieuw maatschappelijk kontrakt moet voorafgegaan worden door een diepgaande diskussie over de **federalisering van de Sociale Zekerheid** én over fiskale en financiële mogelijkheden voor de Vlaamse Gemeenschap.

PROEFBALLONNETJES

Langs alle kanten worden proefballonetjes opgelaten. De vakbonden, en voornamelijk het socialistische ABVV, gedragen zich daarbij als pleitbezorgers van diegenen die werk hebben en niet van diegenen die werk willen. De werkgevers zien alleen maar de konkurrentiepositie van de bedrijven, zonder garanties te willen bieden op meer tewerkstelling.

Miet Smet wil de werklozen – tegen hun werkloosheidsvergoeding – verplicht aan het werk zetten. Dit is het struktureel organiseren van onderbetaalde arbeid en het miskennen van het loon-naar-werk-principe.

Het scheppen van bijkomende banen is voor de VU een prioritair doel. Solidariteit tussen diegenen die werk hebben en diegenen die werk willen moet het uitgangspunt zijn. De inspanningen die de werknemers hiertoe leveren moeten echter globaal in nieuwe tewerkstelling en niet in bijkomende winsten voor de bedrijven worden omgezet. Anderzijds moeten diegenen die uit de boot vallen en om verschillende redenen geen plaats op de arbeidsmarkt kunnen innemen kunnen beschikken over een leefbaar inkomen.

Daarom lanceert de VU – in het verlengde van haar kongres van Leuven – een aantal pistes inzake de hervorming van de Sociale Zekerheid en het voeren van een werkgelegenheidsbeleid.

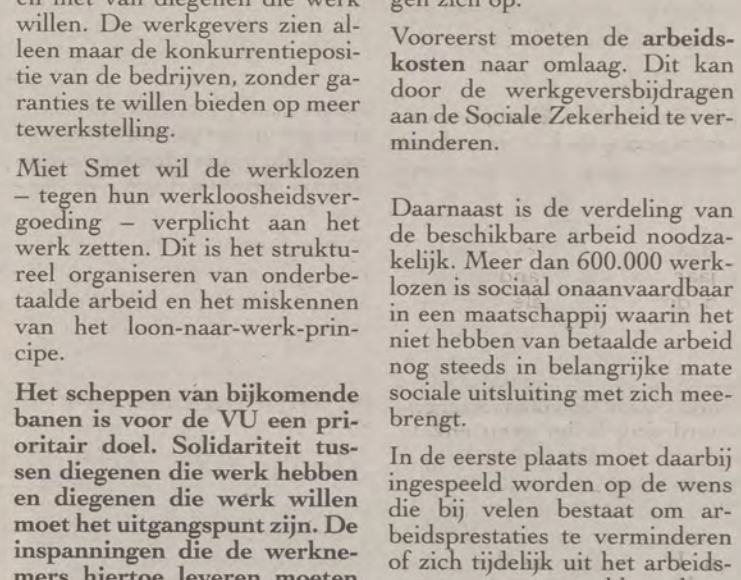

Solidariteit tussen diegenen die werk hebben en zij die werk willen is volgens de VU het uitgangspunt voor het scheppen van nieuwe banen.

WERKLOOSHEIDSDRAMA

– 500.000 uitkeringsgerechtigde volledig werklozen in België. Méér dan 220.000 in Vlaanderen. Alles samen zo'n 1,1 miljoen mensen die op één of andere wijze in de „werkloosheid" zitten.

– het Planbureau voorziet zo'n 635.000 werklozen tegen 1997.

– de gemiddelde kost van een werkloze wordt geraamd op 732.000 fr. per jaar: 228.000 uitkeringen, 369.000 fr. verlies sociale bijdragen, 135.000 direkte en indirekte belastingen.

– tegen 1997 zullen de totale werkloosheidskosten stijgen tot zo'n 240 miljard!

– algemeen wordt aangenomen dat ekonomische groei onvoldoende is als oplossing voor het werkloosheidsprobleem. Groeicijfers van 5% tot 8% worden genoemd om de tewerkstelling te handhaven. De realiteit is dat vandaag rekening wordt gehouden met een groei van 1% in 1994.

BELAAGDE SOCIALE ZEKERHEID

– de Sociale Zekerheid werd begroot op 1.275 miljard

– tot vorig jaar was er een quasi-evenwicht. De uitgaven in de gezondheidszorgen nemen echter exponentiëel toe. De betaalbaarheid van het systeem wordt in vraag gesteld.

– ondanks het optrekken van de overheidsbijdrage tot **192 miljard**, wacht er een nieuw deficit van om en bij de 50 miljard.

– de wijze van financiering legt een te zware last op arbeid.

Werktijdverkorting met gedeeltelijk loonverlies moet bespreekbaar zijn.

BESCHIKBARE ARBEID HERVEDELEN

Zinvolle tewerkstelling is prioritair. Twee maatregelen dringen zich op.

Vooreerst moeten de **arbeidskosten** naar omlaag. Dit kan door de werkgeversbijdragen aan de Sociale Zekerheid te verminderen.

Daarnaast is de verdeling van de beschikbare arbeid noodzakelijk. Meer dan 600.000 werklozen is sociaal onaanvaardbaar in een maatschappij waarin het niet hebben van betaalde arbeid nog steeds in belangrijke mate sociale uitsluiting met zich meebrengt.

In de eerste plaats moet daarbij ingespeeld worden op de wens die bij velen bestaat om arbeidsprestaties te verminderen of zich tijdelijk uit het arbeidsproces terug te trekken door deeltijdse arbeid, loopbaanonderbreking, 4/5de jobs, deeltijds brugpensioen...

Daarnaast moet ook werktijdverkorting met gedeeltelijk loonverlies ter diskussie komen.

Bij bedrijfsonderhandelingen moeten die bedrijven waar niet een loonsverhoging, maar een arbeidsduurverkorting en een tewerkstellingsplan tegenover produktiviteitsverbeteringen staan, door de overheid worden beloond.

En verder moet de Vlaamse Regering een aktief ekonomisch- en tewerkstellingsbeleid voeren.

Er kan aan gedacht worden niet alle Sint-Michielsmiljarden voor schuldbeheer te gebruiken. Door een tijdelijke impuls in het Gemeentefonds kunnen aan de gemeenten noodzakelijke investeringsmogelijkheden worden gegeven.

EEN NIEUWE SOCIALE ZEKERHEID

Zoals vastgelegd tijdens het kongres van Leuven pleit de VU voor een radikale hervorming van de Sociale Zekerheid.

Aan iedereen die wil werken, maar door werkloosheid, ziekte of ouderdom niet kan, moet een **basisinkomen** worden toegekend. Dit kan worden gefinancierd door een procentuele bijdrage op alle inkomens (sociale opcentiem) én aangvuld met een sociale BTW.

Daarnaast heeft iemand die gewerkt heeft en die werkloos wordt of op pensioen gaat recht op een **bovenminimale uitkering.** De financiering daarvan gebeurt door patronale bijdragen op de toegevoegde waarde.

Voor het pensioen wordt de bijkomende uitkering bepaald in funktie van de duur van de loopbaan.

Wie door de mazen van het net valt heeft recht op een **bestaansminimum**.

De kinderbijslagen moeten worden verhoogd tot de werkelijke opvoedingskost. De fiskale aftrek voor kinderlast dient afgebouwd en de verhoogde kinderbijslagen bij het inkomen gevoegd.

BESPARINGEN

De ziekenfondsen en vakbonden zijn vandaag niet meer dan een doorgeefluik. Deze rol kan best overgenomen worden door de lokale OCMW's. De VU durft stellen dat met de helft van de huidige 28 miljard die de verzuilde instellingen als administratiekosten ontvangen de OCMW's een efficiënte en klantvriendelijke administratie op poten kunnen zetten.

Verder moeten alle sociale uitkeringen op dezelfde voet belast worden als de andere inkomsten. Ramingen leren dat dit zo'n 56 miljard kan opbrengen.

Een serieuze belasting op vermogens én een belasting op tekenen en aanwijzigingen van welstand moeten er voor zorgen dat ook kapitaalkrachtigen meedragen in de solidariteit.

Er moet eindelijk werk worden gemaakt van de al zo lang beloofde korrekte inning van de belastingen.

En tenslotte mogen we niet aarzelen om in andere sektoren, zoals defensie, grondig te besparen. Dit is „keuze maken"!

Koen Van Caimere

UIT ONVERDACHTE HOEK

– Een **NCMV-enquête** geeft aan dat 40% van de KMO's tot aanwervingen zou overgaan mochten de sociale lasten met 10% dalen. Omgerekend naar het totaal aantal aktieve KMO's zou dit bij de meest optimistische schatting kunnen neerkomen op 90.000 nieuwe arbeidsplaatsen.

– De **ACV-studiedienst** werkte verschillende scenario's voor werktijdverkorting uit en legt deze aan de syndikale basis voor. Een drastische invoering van de 30-urenweek met evenredige (deels gekompenseerde) loonsvermindering zou 310.000 extra-werplaatsen opleveren. Een voorstel om gefaseerd over een periode van 4 jaar te komen tot een 32-uren-week gespreid over 4 dagen zou zo'n 70- tot 140.000 jobs opleveren. Een gefaseerde invoering van de 36-urenweek (4x9 uur), gekoppeld aan de reorganisatie van de bedrijfstijd zou 30 à 60.000 jobs met zich meebrengen.

– Een **Franse studie** (Cette en Tadei, 1992) inspireerde zich op de voorbeelden van BMW en IBM-Frankrijk om arbeidsduurvermindering te koppelen aan een reorganisatie van de arbeidstijd. Zo komt men tot een 36-urenweek, 9 uren per dag, een 4-dagenweek waarbij de zaterdag een werkdag wordt. Dit systeem zou, toegepast in 7 EG-landen, kunnen leiden tot 1,25 miljoen nieuwe banen. Wanneer de gunstige effekten op de overheidsfinancien worden omgezet in vermindering van sociale bijdragen wordt dit gunstig effekt uitgebreid tot 2,5 miljoen jobs in een periode van 5 jaar.

– Onder het motto **Minder werken om met z'n allen beter te leven** pleit de **KWB** (in een brochure voor haar plaatselijke bestuursleden en ter voorbereiding van de KWB-kerstaktie voor meer vrije tijd), voor meer aandacht voor gezinstaken en meer sociaal engagement. Op middellange termijn moet gestreefd worden naar een 32-urenweek, gespreid over 4 dagen. Uitgebreid worden de voordelen van deze nieuwe arbeidsorganisatie toegelicht.

(kvc)

WETSTRAAT

HERMAN LAUWERS:

„GEEN POLITIEKE KEUZEN"

Op vraag van de kamerleden liep de voorbije week het parlementair halfrond vroegtijdig vol. Vanaf nu is het de bedoeling dat de eerste minister van de federale regering een verklaring af legt over haar beleid.

Voorzitter Nothomb deelde mee dat koning Albert II het ontslag van de regering geweigerd heeft. Volgens de Dehaene kadert dit nieuwe initiatief in een hernieuwde waardering van het parlementaire werk. Misschien is het niet louter toevallig dat de federale regering het nodig acht zich in haar vernieuwde rol te profileren.

DEHAENE

„Tegenover sterke gemeenschaps- en gewestinstellingen moeten sterke federale instellingen staan.„ Dit is de leuze van de eerste minister. Daarbij aansluitend besliste de regeringsploeg om een grootscheepse informatiekampanje over de nieuwe federale staatsstruktuur te starten. Prijskaartje: 39.179.102 fr. De leden van het Rekenhof stelden terecht de vraag welke feiten het verhinderd hebben de nodige kredieten in te schrijven in het aanpassingsblad voor het begrotingsjaar 1993 of in een afzonderlijk wetsontwerp.

Verder onderschreef Dehaene de politiek van de muntstabiliteit in het perspektief van een Europese Monetaire Unie. *„Het gevoerde muntbeleid vermijdt hoge rentepremies t.o.v. de begroting. De inflatie blijft laag. Doch een verdere sanering van de openbare financiën dringt zich op om het konkurrentievermogen in stand te houden.*

De begroting 1994 is gebaseerd op hoger genoemde doelstelling. De begroting 94 houdt rekening met een nieuwe drastische verslechtering van de internationale ekonomische vooruitzichten. Desondanks zal de federale regering ernstige pogingen ondernemen om de begroting en de Sociale Zekerheid financieel in evenwicht te houden. Het belangrijkste is volgens de federale regering dat in een geest van solidariteit een antwoord wordt gevonden op de krisis in de werkgelegenheid, de verslechterde konkurrentiepositie en de tekorten in de Sociale Zekerheid."

Tot zover Dehaene.

KONSUMPTIETAKS

VU-fraktievoorzitter **Herman Lauwers** stelde dat er geen politieke keuzen werden gemaakt.

„Ik begrijp dat in onze sociale overlegmaatschappij de sociale partners worden geraadpleegd. Als zij het sociale pakt onderhandelen is de kans groot dat de remedies achterwege blijven of achterhaald zullen zijn. De konkurrentiekracht moet verbeterd worden via een verlaging van de loonkost. Wat zal het effekt ervan zijn als onze buurlanden dit ook doen ? Zonder echte sociale afbraak zullen wij ook het verleggen van de produktiecentra niet kunnen tegenhouden. Klassieke remedies volstaan niet. Het kunstmatig in stand houden van arbeid heeft ook geen zin. Ekonomische groei is nodig, maar ze kreëert geen tewerkstelling, tenzij ze 3.5%, of zelfs 8% bedraagt. Ze kan de dreiging van de duale samenleving niet afwenden. Voltijdse tewerkstelling voor iedereen is niet langer mogelijk. Het principe "recht op arbeid" moet daarom worden behouden via een arbeidsherverdeling. Het "recht op inkomen" wordt daaraan niet vastgekoppeld. De VU wil een aantal richtingen aangeven voor Europa en de evolutie van het sociale Europa na 2000. De loonkosten moeten dalen. Daarmee gaat iedereen akkoord. De SZ moet dus op een andere wijze worden gefinancierd. Een deel van de SZ zou kunnen worden gefinancierd via een konsumptietaks, die aangepast kan worden naargelang het produkt. Bovendien is hij moeilijk te ontwijken en kan hij ook op geïmporteerde produkten worden geheven. Verder werkt hij niet arbeidsvernietigend, dit in tegenstelling tot een belasting op de eigenlijke binnenlandse produktie. Daarmee zouden de kinderbijslag en de gezondheidszorg kunnen worden gefinancierd, zonder nog een onderscheid te maken tussen werknemers en zelfstandigen. Als instrumenten van gezins-en gezondheidsbeleid worden dit dan beleidsinstrumenten van de Gemeenschappen.

ARBEIDSHERVERDELING

De arbeidsherverdeling is volgens de VU één van de mogelijke sleutels tot een beter tewerkstellingsbeleid. Dit kan gebeuren via verschillende varianten, onder meer door een betere arbeidsflexibiliteit. Volgens sommigen is dergelijke visie een bewijs van de nieuwe "linkse" koers van de VU. We hebben echter nooit over lineaire maatregelen gesproken, wel over evenredige looninlevering, gekoppeld aan een kompensatie voor de laagste inkomens. Er is dus geen evenredig loonverlies. In funktie van de maatschappelijke wijzigingen heeft de VU enkele standpunten verduidelijkt. Het is evident dat inspanningen moeten beloond blijven. Maar zonder herverdeling stevenen we echter regelrecht op een duale samenleving af, waarbij de "niet-hebbenden" steeds talrijker zullen worden. Wie naast een uitkering ook nog over een ander inkomen beschikt dient via een sisteem van opgesplitste fiskaliteit belast te worden.

Tot slot dient het departement financiën bijkomend gespecialiseerd personeel aan te werven om de fiskale ontwijking en fraude doeltreffend te bestrijden. In dit land bestaat nog veel rijkdom. De tegenstelling tussen arm en rijk is schandalig groot. Herverdeling is billijk, te meer daar alle rijkdom al te vaak door fiskale ontduiking werd verworden."

Tot zover de tussenkomst van Herman Lauwers naar aanleiding van de algemene beleidsverklaring.

(gc)

HORIZON

WIE IS DE TERRORIST?

Vorige zaterdag publiceerden de voorzitter van de Noordierse Sociaal-Demokratische Labourpartij *John Hume*, samen met de president van het Sinn Fein *Jerry Adams*, een gemeenschappelijke verklaring. Sedert jaar en dag was het niet geoorloofd dat gesprekken zouden gevoerd worden met vertegenwoordigers van de politieke vleugel van het zo verwerpelijke IRA. En daar komt dan ineens deze gemeenschappelijke mededeling die zegt dat „wij er van overtuigd zijn dat onze besprekingen een vredesproces kunnen tot stand brengen dat het verdeelde volk in dit eiland kan verzoenen en dat een solide basis kan uitmaken voor vrede"...

Af en toe zijn er de jongste 20 jaar initiatieven aan de oppervlakte gekomen die trachten het Noordierse konflikt op te lossen. Na de val van de muur van Berlijn en na de ondertekening van het Israëlisch-Palestijns akkoord zijn er dus ook in Ierland mensen die vinden dat het langzamerhand tijd is dat ook op hun eiland de vrede een kans zou hebben.

Deze gesprekken die al sedert april aan de gang zijn gingen in alle stilte door, zoals de Midden-Oost-vredesgesprekken in Noorwegen. Het feit dat zij het voorbije weekeinde aan de oppervlakte zijn gekomen is het gevolg van de gewapende aanvallen op leden van de SDLP-partij van de heer Hume enerzijds en van het feit dat zijn ontmoeting met de Britse eerste minister vorige week blijkbaar helemaal verkeerd is uitgedraaid.

Deze „ondergrondse" vredesgesprekken vonden plaats terwijl de Ierse en Britse regeringen bezig zijn om op hun niveau een nieuwe, grondwettelijke formule uit te werken. Zij proberen Ierland er van te overtuigen zijn grondwet te veranderen en voortaan hoogstens nog te *„streven"* naar een verenigd Ierland...

(foto UPI)

Twee katholieke kinderen passeren een Engelse patrouille in Belfast. Komt er eindelijk vrede in Noord-Ierland?

Welk zijn de principen waarrond het Hume-Adams-initiatief draait? Vooreerst zou het Ierse volk in zijn geheel het recht tot nationale zelfbeschikking verwerven. Dat is de prijs waarvoor het IRA alle gewapend geweld zou staken. Anderzijds is er geen sprake meer van Iers-Britse gemeenschappelijke uitoefening van autoriteit in Noord-Ierland.

De Britse regering geeft tenslotte toe dat ze op de lange duur niet meer in Ierland zou geïnteresseerd zijn.

Op dit ogenblik ontstaat er dus een front van de SDLP, samen met het Sinn Fein, gesteund door de regering in Dublin. Een dergelijke vereniging van krachten is zeer indrukwekkend. Vandaar ook dat *Paisley* te keer gaat als een duivel in een wijwatervat. Sedert de unionisten onder zijn leiding destijds het Sunningdale-akkoord hebben geboycot, hebben zij naar mijn gevoel slechts weinig bijgedragen tot vredesinitiatieven. Ook nu liggen zij dwars.

Hun positie is, dramatisch genoeg, bijzonder sterk sedert zij de enkele stemmen opleverden die *John Major* riskeerde te kort te komen bij de fameuze stemming in het Britse Lagerhuis over de ratificatie van het Verdrag van Maastricht. Het was immers dankzij de stemmen van de Noordierse unionisten dat de hele Britse regering overeind is gebleven en dat het Verdrag van Maastricht in Londen kon worden goedgekeurd.

Deze keer staan de Britten en hun unionistische vrienden niet meer alleen tegenover een front in Zuid-Ierland want John Hume is dadelijk naar de Verenigde Staten vertrokken waar hij met senator *Kennedy* en met president *Clinton* overleg pleegt over de resultaten van de „gesprekken". De kans is niet gering dat de Amerikaanse president deze goede gelegenheid aangrijpt om eindelijk tussen te komen in Noord-Ierland en misschien om zijn vertegenwoordiger (ex-president *Carter*) met een speciale opdracht naar Dublin en Londen te sturen.

Met deze vredesinitiatieven in Ierland weet je nooit. Ik bewonder de mensen die er voortdurend de energie voor opbrengen. Zou, na wat in het Midden-Oosten gebeurd is, ook Ierland een kans krijgen op vrede?

Toen mijn Ierse vrouw vorige week met John Hume over zijn aan gang zijnde initiatief vertrouwelijk sprak wees hij erop dat hij niet geïnteresseerd is aan een „wapenstilstand". „Mijn initiatief heeft alleen tot doel: de vrede", zei hij. God bless Ireland.

Hans De Belder

AFVAL-HERBRUIK IN HET BUITENLAND

Wij hebben ons destijds, en zelfs tot op heden, duchtig geërgerd aan de politiek-diktatoriale manier waarop de *Ekotaks* aan de bevolking werd opgelegd. Meer nog, de bestemming van de opbrengsten van deze taks gaan voor een belangrijk deel naar niet alternatieve, maar politiek geladen ,,projekten". Het gaat zelfs zover dat Vlaamse mensen, al dan niet milieugericht, hiermee betalen voor ,,buitenlands" onderwijs.

Onze familie was deze zomer op vakantie in Zuid-Duitsland. Het is ze opgevallen hoe men daar op een vrij degelijke manier de problemen terzake naar best vermogen probeert op te lossen.

Hergebruik is daar geen loos begrip. Daar wordt borg, statiegeld of hoe men het ook noemen moge, betaald voor flessen zowel van plastiek als uit glas. Wél wordt heel wat meer betaald voor plastiek dan voor glas. Vermits het toch maar om een borg gaat, worden die bedragen telkens in mindering gebracht bij een volgende aankoop. Een sisteem dat eigenlijk reeds jaren bestaat, maar de jongste tijd, mede door het gebruik van eenmalige verpakking, een beetje in de verdrukking is geraakt. Opvallend hierbij is wél dat de stevige plastiekflessen gereinigd en herbruikt worden.

GROENE PUNT

Om de aangekochte waren van alle slag te bergen kan men in de warenhuizen vrij goedkope, maar stevige en meermaals te gebruiken linnen zakjes bekomen in plaats van uit plastiekfolie, zoals men die hier veel te gretig gebruikt. De koopwaar wordt verpakt in papier, meestal in zelf te vullen zakken, en deze worden bij het papier gesorteerd. Er zijn daar trouwens heel wat mogelijkheden om al het recycleerbare afzonderlijk te bergen. Zo is er een bak voor papier, voor blik, voor tuinafval, en noem maar op.

Al deze zakken zijn gemerkt met een groene pijl en dito punt.

Wat men op die manier niet kwijtraakt, komt uiteindelijk bij de algemene afval terecht. Hoe meer men hier echter van meegeeft, hoe zwaarder men belast wordt. Men heeft er dus alle belang bij, uiteraard ook nog om milieuredenen, om zoveel mogelijk te sorteren... Maar dan wél in die gele bakken met de groene pijlpunt.

Op openbare plaatsen, waar geen containers staan, zijn er minstens twee zakken, weer een voor algemeen en een andere voor recycleerbaar afval.

Zo te zien betaalt men daar enkel belastingen voor de algemene, niet voor de recycleerbare afval. Voor die algemene afval bestaat er een handig puntensisteem dat een verantwoorde kontrole toelaat.

Wellicht zijn er nog modaliteiten en toestanden die onze familie ontgaan zijn op hun slechts twee weken durende vakantie te Konstanz. Het verwondert ons dat onze groene en andere beleidsmensen, die toch zo graag buitenlands reizen, hiervan geen weet zouden hebben. Of toch?

Nu willen wij toegeven dat onze Oosterburen allicht niet alle problemen op het vlak van het verzamelen en sorteren van afval volledig weten op te lossen. Intussen draagt 90 % van alle verpakkingen in de Duitse handel het groene punt, maar slechts 50 tot 60% van de producenten betaalt daarvoor de verschuldigde vergoeding aan het DSD.

De nijverheid is daar namelijk niet zo happig om deze te recycleren afval zomaar aan te nemen, te betalen en te verwerken. Tenslotte moet een en ander niet enkel verwerkt worden in zinnige produkten, maar er moeten ook geregelde kopers voor gevonden worden. Opvallend is wél dat onze Oosterburen op het vlak van sorteren en samenwerken, heel wat tuchtvoller zijn dan onze al dan niet dappere, onlangs gefedereerde Belgen. Ondertussen weten wij ook dat het DSD (Duales Systeem Deutschland) ook niet alles is.

(foto VUM)

Na de gescheiden ophaling van glas moet dat ook gebeuren voor alle andere soorten afval.

Het zit volgens onze krant ,,in de knoop met zijn eigen sukses. Sinds begin dit jaar raakt het bedolven onder bergen recycleerbaar afval waar het geen verblijf mee weet. Dat is een verdienste van milieubewuste verbruikers die zich met een onverwachte geestdrift en Duitse grondigheid in de afvalvergaring stortten. De gele bakken puilen uit van veel meer verpakkingen met het groene punt dan oorspronkelijk was geraamd."

Nu, wij reizen om te leren.

Terug thuis werden onze mensen aangenaam verrast door een vierbladzijdige folder in 100 % kringlooppapier, waar de klanten diets werd gemaakt dat hun warenhuis al het mogelijke doet inzake afvalpreventie.

Mooi zo. Wél een lichte taalvervuiling: wij vinden het niet nodig dat dit onder de hoofding *Green-line* moet gebeuren.

Rik Dedapper

3 OKTOBER – NATUURBEHOUD TE ZWALM:

TEGEN WATERMOLENS VECHTEN?

De gemeente Zwalm, genoemd naar het riviertje dat zich door het heuvelende landschap kronkelt, ligt in Zuid-Oost-Vlaanderen, net buiten de Vlaamse Ardennen. 'Op haar weg naar de Schelde trekt de Zwalm door een rustig en wijds agrarisch landschap', lezen we in een toeristische brochure en deze zin vat het karakter van de streek kernachtig samen. Het rustige en wijdse landschap nodigt als geen ander uit tot een wandeling en het genieten van de vrije natuur.

PRAKTIKA

Familie- en Aktiedag, zondag 3 oktober 1993, Zwalm.

Verzamel- en vertrekpunt: Zaal Bettina, Zottegemsesteenweg 21 te Roborst.

Voor wie met de wagen komt: Op de grote invalswegen worden wegwijzers naar de plaats van vertrek aangebracht.

Voor gebruikers van het openbaar vervoer: een pendelbus vanuit het station Zottegem brengt je ter plaatse (uren worden later meegedeeld).

Programma:

- onthaal vanaf 11u 30. en mogelijkheid tot het nemen van een middagmaal (koude schotel)
- vertrek wandeling om 13u.
- einde wandeling 16u. 30
- mogelijkheid tot het nemen van een avondmaal (koude schotel)
- toespraak van de voorzitter

De koude schotel kost 275 Bfr. per persoon. Indien U ter plaatse wil middag- of avondmalen, gelieve dan het geld voor 28 september op rekening te storten van VU-leden, Leebeekstraat 3, 9750 Zingem, rek. nr. 443-5654791-88.

Bijkomende inlichtingen: VU-sekretariaat Philip Van Den Bossche 02/219.49.30.

BEZORG ONS VLUG DEZE AKTIEBON.

O Ik kom naar Zwalm. Afspraak 3 oktober 1993.

O Ik kom met het openbaar vervoer en zal gebruik maken van de pendelbus

O Ik kom rechtstreeks naar het vertrekpunt van de wandeling.

O Ik kom niet alleen. U mag samen met mijn inschrijving ook . . . anderen noteren.

O Ik bestel . . . koude schotels en stort het geld vandaag nog op rek. nr. 443-5654791-88.

Naam: _____

Voornaam: _____

Straat: _____ nr.: _____

postnr.: _____ gemeente: _____

tel.: _____/_____

Stuur bovenstaand inschrijvingsstrookje naar VU-sekretariaat
Barrikadenplein 12
1000 Brussel

11 MILJOEN VOOR RESTAURATIE MAAR GEMEENTE DOET ER NIETS MEE

Tijdens de Open Monumentendag van 1990 trok de Vlaamse Aktiegroep Geel de aandacht op de slechte staat waarin het Ooievaarsnest zich bevond. Dit gebeurde onder de slogan „Weinig ooievaar, veel nest!".

Ondertussen zijn de monumenten in Geel er niet op vooruit gegaan. Men kan terecht spreken van een ver(k)rottingsbeleid. Waardevolle gebouwen zijn inmiddels gesloopt (het Lam, de Roxy) of worden met sloping bedreigd (de Sportwarande, Bakhuis, Ooievaarsnest...).

HERBERG

In 1992 werd door de Vlaamse Aktiegroep Geel deze situatie opnieuw aangeklaagd met een ludieke aktie waarbij het Ooievaarsnest omgetoverd werd tot een goed draaiend terrascafé. Met deze aktie werd beklemtoond dat het Ooievaarsnest na restauratie een nieuwe toekomst kon hebben als horeca-zaak. Zeker nu verscheidene cafés op de markt afgebroken zijn of met afbraak bedreigd worden, is er ruimte voor een bijkomende horeca-zaak, die de woestenij van de Werft een beetje zou opfleuren. Prettig om weten hierbij is dat het Ooievaarsnest, dat dateert uit 1602 reeds in de 18de eeuw dienst deed als herberg!

Na deze aktie verklaarde schepen Achiel Luyten, bevoegd voor Ruimtelijke Ordening en Monumentenzorg, dat als van de bevoegde minister voor Monumentenzorg, Johan Sauwens, de subsidiebelofte verkregen kon worden, het Ooievaarsnest zeker gerestaureerd zou worden.

Dit blijken echter woorden in de wind geweest te zijn van de betrokken schepen. Via de spreekwoordelijke gunstige wind ontving immers Joris Sels, voorzitter van de Vlaamse Aktiegroep Geel, een verslag van de werkvergadering met de provinciale stedebouwdirektie (d.d. 26 november 1992). Tijdens deze vergadering kwam ook de restauratie van het Ooievaarsnest ter sprake en het blijkt dat door het Vlaamse Gewest aan de gemeente Geel gevraagd werd om zo snel mogelijk een geaktualiseerd subsidiedossier in te dienen.

NIET TE LAAT

In 1993 zou dan de toezegging van de subsidie volgen. Deze vergadering werd bijgewoond door schepen Luyten. Inmiddels blijkt dat bijna een jaar later, in september 1993 nog steeds geen subsidieaanvraag door de Stad Geel ingediend is. Naar onze inlichtingen was nochtans een krediet van 11 miljoen reserveerd door het Vlaamse Gewest als bijdrage in de restauratie van het Ooievaarsnest!

De Vlaamse Aktiegroep Geel vindt de houding van het stadsbestuur in dit dossier dan ook ronduit schandalig. Een toelage van 11 miljoen zou de restauratie van het Ooievaarsnest voor de Stad Geel heel wet goedkoper maken en zou dan ook de vlugge restauratie van dit beschermd monument mogelijk maken.

De Aktiegroep Geel vraagt dan ook dat het Stadsbestuur zo vlug mogelijk een geaktualiseerd subsidiedossier indient bij de Vlaamse overheid en dat schepen Luyten, zij het met enige vertraging, zijn belofte van 1992 toch hard maakt.

IN MEMORIAM FERRE DE BEUKELAER

Op de achtergrond vaak, maar een sterke steeds voelbare aanwezigheid en als het echt nodig was, kon hij plots zijn stempel drukken. Het werd dan stil als hij sprak; want hij liet het „geweten" spreken. Hij overtuigde, want hij kende de achtergronden, hij was een stuk Vlaams-nationale geschiedenis van Kontich. We hadden ontzag voor hem en luisterden dan ook aandachtig als hij tussenkwam.

Gedurende acht jaar was hij sekretaris van de VU-afdeling te Kontich. Hij had gezag. Niets ontging hem in die dagen; de details, de leden, de abonnementen; iederreen kon op hem rekenen. Ook in de nationale partijraad en de arrondissementsraad was hij een erkende figuur; vooral zijn streven naar eerlijkheid en rechtlijnigheid heeft menigeen doen nadenken.

Wij hebben hem onlangs nog in de bloemen gezet voor zijn jarenlange inspanningen als afgevaardigde van de Vlaamse Ziekenkas. Men kwam graag bij hem omdat hij tijd maakte en luisterde naar ieders wel en wee.

In moeilijke momenten, als de afdelingsmachine wat stroef liep, of als twistpunten opdoken, was hij daar.

„Zeg, nu is het niet de moment om op te geven; wat zouden we doen zonder u", zei hij dan. Dat was ook echt, uit het hart. Daar kon je niet omheen. „Denk eens aan de anderen – die hebben je nodig", opnieuw het geweten dat hij liet spreken.

Hebben wij dat wel voor hem gedaan? Hij had het zelf niet gemakkelijk. En toch kon hij boven de problemen uitklimmen. Verder kijken en anderen helpen.

Zijn inzet voor de Vlaamse beweging is een stuk van zijn leven geworden. Voor het Zangfeest konden we bij hem terecht; onze week-einden in Dilzen danken we aan hem. Zou hij een IJzerbedevaart gemist hebben?

Met de Vlaamse hoogdagen reed hij rond in de gemeente om de Leeuwenvlaggen te tellen. „Weet ge, er hangt een vlag meer", zei hij dan met een stralende glimlach.

Kunnen we ons een 11 juli-viering voorstellen zonder hem? Hij zou op weekeind gaan, waarschijnlijk naar zijn geliefde Voerstreek.

Een wandeling met hem bracht je rust; even afhaken, wat bezinnen.

Een wandeling met hem gaf je kracht om verder te doen; het doel voor ogen te houden.

Een wandeling die hem nu verder bracht dan wij. Ooit halen we hem in; tot dan zullen we hem missen.

Ferre je was een echte vriend, één waar je kon op rekenen. Het afscheid is zwaar en zo onverwacht. We hadden nog zoveel te zeggen; we wilden nog zoveel luisteren. Eén ding is zeker: we zullen je nooit vergeten.

Vaarwel Vlaamse vriend.

Eric

VU-MECHELEN VRAAGT „BOCHTIGE" CVP DADEN

De Volksunieafdeling Mechelen stelt bij monde van haar voorzitter Erik D'Hiet en fraktieleider Koen Anciaux vast dat niettegenstaande de kronkelende verklaringen van de op dit vlak reeds gebuisde nieuwe CVP-voorzitter over overstappen, overlopen en mandaat mogen behouden, de lokale CVP-afdeling, blijkens vroegere verklaringen, zijn mening niet deelt.

Herinner u de splitsing van deze afdeling waarbij CVP-Mechelen eiste dat de uitgestotenen hun mandaat aan de partij terug zouden bezorgen.

In het geval H. Candries eist Volksunie-Mechelen uitdrukkelijk dat het mandaat van gemeenteraadslid dan ook aan de partij wordt teruggegeven.

Dit mandaat heeft de verkozene te danken aan zijn Volksuniekiezers die hun vertrouwen in de Volksunie en haar programma stelden. Ook in het verleden keurde H. Candries alle opportunistische politieke overloperij persoonlijk af.

Mocht hij zijn VU-mandaat meenemen naar de andere partij, dan blijkt nogmaals dat H. Candries, zoals overigens tijdens zijn gehele VU-periode, een man van woorden is, niet van daden.

Het gehele Mechelse VU-bestuur onderstreepte tijdens haar vergadering dat het vernieuwende maatschappelijk programma van de VU, goedgekeurd tijdens het kongres in Leuven op 11 en 12 september, ook aan de Mechelaars als duidelijk Vlaams demokratisch alternatief zal worden aangeboden.

Het demokratisch programma dat een oplossing biedt aan de aktuele brandende maatschappelijke problemen, is samen met het staatsvormend programma het instrumentarium dat Vlaanderen uiteindelijk zelfstandigheid moet bezorgen.

PAUL PEETERS VERLAAT POLITIEK

Na 23 jaar lang onafgebroken in de gemeenteraad van Kapelle-op-den-Bos te hebben gezeteld schrijft Paul Peeters de burgemeester van zijn gemeente:„Ik wens onze gemeente alle sukses toe en hoop hiertoe, zij het op een ander terrein nu dan het uwe, mijn steentje te kunnen bijdragen."

Paul Peeters neemt inderdaad afscheid van het politieke bedrijf, hij werd in 1970 voor het eerst tot gemeenteraadslid verkozen, werd in 1977 eerste schepen en later, in 1986, burgemeester.

Maar Paul was reeds eerder aktief in de politiek. In 1968, hét doorbraakjaar van de VU, werd hij tot provinciaal raadslid verkozen, in 1974 kamerlid en in 1981 senator. Binnen de VU droeg Peters verschillende jaren de verantwoordelijkheid van nationaal sekretaris aan de zijde van toenmalig voorzitter Hugo Schiltz.

Het vertrek van Paul Peeters uit de politiek heeft niets met „de politiek" te maken maar met zijn benoeming tot rechter in Handelszaken bij de Rechtbank van Koophandel te Brussel, een ambt dat onverenigbaar is met een politiek mandaat en/of funktie.

De ekonomist Paul Peeters (Tienen °1935) bouwde samen met zijn familie het leverpasteifabriek *Sanpareil* te Kapelle-op-den-Bos uit tot een bedrijf met ongeveer 300 werknemers, het werd begin 1987 aan de Nestlé-groep verkocht.

Voor Peeters in de politiek stapte was hij reeds zeer bedrijvig in de Middenstandsbeweging, van plaatselijk voorzitter klom hij op tot provinciaal voorzitter.

„Zijn heengaan uit de politiek", zo schrijft ons afdelingsvoorzitter Jan Buelens, *„is niet alleen een verlies voor de plaatselijke VU-afdeling maar zeker ook voor de plaatselijke gemeenteraad waar Paul twee decennia lang blijk gaf van grote inzet, dossierkennis en verdraagzaamheid. Toen hij bestuursverantwoordelijkheid droeg was openbaarheid van bestuur voor hem geen ijdel begrip."*

Onze redaktie wenst Paul Peeters alle sukses toe in het ambt dat hem te beurt viel.

ANTWERPEN

OKTOBER

Za. 2 BERCHEM: Bezoek achter de schermen van de zoo. Deelname: 370 fr. (zoo-ticket). Samenkomst: 9u.45. Inschrijven noodzakelijk voor 12/9: Apollostr. 73, tel. 321.19.86. Org.: Vlaamse Kring Berchem.

Zo. 3 KONTICH: VU-afdeling Konticht legt bus in voor Wandeling te Zwalm. Vertrek om 10u. 's morgens aan herberg D'Ekster. Deelname: 200 fr., -12j. gratis. Iedereen welkom.

Vr. 8 WOMMELGEM: Muzikale avond met koor- en samenzang door muziekgroep Pandoer. In zaal Familia, a. Mortelmansstraat 18. Org.: KK Jan Puimège en DF-Wommelgem. Kaarten: W. Herbosch (353.68.94).

Vr. 8 BERCHEM: De honden in het Zegekoor. Monoloog door Arla Theys. Als eerherstel aan Irma Laplasse. Om 20u. in KC-Berchem, Driekoningenstraat 126. Kaarten aan 300 fr. bij Karel de Bie (03/233.11.82). Org.: Marnixring Antwerpen-Centrum.

Zo. 10 TURNHOUT: Groen Ierland, Gouden Hart. Tentoonstelling over de geschiedenis van Ierland en de Iers-Vlaamse kontakten. Van 25/9 tot 10/10. Alle dagen open. Org.: Vlaamse Kring Turnhout.

Zo. 10 BOECHOUT/VREMDE: 25 jaar VU-Boechout/Vremde. Viering vanaf 15u. in Hof Van Reyen. Alle leden en simpatisanten zijn welkom.

Zo. 10 EDEGEM: Geleid bezoek aan Brouwerij Gouden Carolus. Vooraf inschrijven bij Wilfried Schiltz (457.15.67). Org.: Kult. Kring.

Vr. 15 TONGERLO: Leo De Decker toont zijn video-opname van hun reis naar de Kaukasus, strijdtoneel van de Divisie Wiking. Ontvangst bij Russische veteranen. Om 20u. in Kapellekeshoef. Org. SMF-Kempen.

Za. 16 EDEGEM: Om 20u. in Drie Eiken: kaartavond. Inschrijven op voorhand. Org.: VNSE.

Wo. 20 EDEGEM: Om 20u. in Drie Eiken: Simonne de Beauvoir over mevr. Callebout. Org:: FVV-Edegem.

Vr. 22 KALTMHOUT: Jaarlijks gezellig samenzijn met etentje in de parochiezaal St.Jozef te Heide-Kalmthout. Deelname aan verrassingsmenu: 750 fr. storten op rek. 404-5069521-62 of betalen aan bestuurslid. Org.: VU-Kalmthout.

BRABANT

OKTOBER

Vr. 1 TIELT-WINGE: Voordracht door Constant Verstraelen over wijnbouw in het Hageland. Om 20u. in 't Jongensschool te O.L.V.-Tielt. Org.: FVV-Tielt-Winge.

Za. 2 WEMMEL: VU-Haantjesfeest in zaal Nachtegaal, Merchemsestwg 76, vanaf 18u. Ook op zo. 3/10 van 12 tot 15u.

Za. 2 DWORP: Eetfestijn (Mosselen, friet, biefstuk). Vanaf 17u.30 in zaal Ons Huis, Vroenenbosstraat 4. Ook op 3/10 van 11u.30 tot 19u. Org.: VU-Groot-Beersel.

LIMBURG

NOVEMBER

Za. 6 NEEROETEREN: Limburgse première van De Honden in het Zegekoor. Om 20u.15 in Kultureel centrum. Kaarten aan 240 fr. in KC (089/86.31.88) of Café Cambrinus te Bree (089/47.28.97). Org.: IJzerbedevaartwerkgroep, DF en VVG Gewest Maaseik.

VU-HALLE-VILVOORDE:

KOMMUNAUTAIR PROGRAMMA NIET OP ACHTERGROND

Het Arrondissementsbestuur van Halle-Vilvoorde keurt het initiatief van P. Ronsijn en zijn medestanders af om een nieuwe politieke partij op te richten.

Het bestuur meent dat zij ten onrechte stellen dat de VU haar kommunautair programma op de achtergrond schuift. Wegens de geografische ligging van het arrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde en zijn verbondenheid met de randgemeenten blijft de VU ijveren om de nog steeds bestaande Vlaamse eisen op kommunautair vlak te realiseren.

Daarom wil de Volksunie in Halle-Vilvoorde samen met de andere VU-arrondissementen werk maken van de Europese en Vlaamse staatsvormende krachtlijnen, die goedgekeurd werden op de VU-Partijraad van juni 1993:

„Op korte termijn wenst de VU de federalizering van de Sociale Zekerheid; het respekteren van de eigen territorialiteit en de splitsing van het kiesarrondissement Brussel-Halle-Vilvoorde; het toekennen van eigen fiskaliteit en de financiële verantwoordelijkheid; het versterken van de positie van de Vlamingen op alle niveau's in Brussel; de verdere federalizering o.a. van Justitie, Ontwikkelingssamenwerking, de spoorwegen; het definitief laten uitdoven van de faciliteiten.

Dit alles dient gepaard te gaan met een doorgedreven begrotingssanering. Indien hierover met de Walen niet gepraat kan worden, mislukt het federalisme en valt België onvoorwaardelijk uiteen.

Op lange termijn blijft de totstandkoming van de Europese Politieke Unie en het zelfstandig Vlaanderen binnen een federaal Europa van Volkeren en regio's het streven van de VU."

De VU in Halle-Vilvoorde onderschrijft eveneens de duidelijke maatschappelijke keuze voor een rechtvaardige samenleving met méér demokratie en méér levenskwaliteit.

IZEGEMSE VSVK START ZIJN 15e WERKJAAR!

De kulturele kring met Vlaams-nationale inslag, VSVK (Vlaamse Studie en Vormingskring) start zijn 15e werkjaar met *Jaak Vandemeulebroucke* over *De Hormonenmaffia* (do. 30 sept.) en de opening van de FVV-tentoonstelling *Vlaanderen – Vrouwen – Vrede* (vr. 1 okt.).

Al die jaren heeft VSVK een programma gebracht dat vrijwel uniek is in de streek. Talrijke vooraanstaande demokratische Vlaams-nationale politici zijn aan bod gekomen, hetzij met een causerie, hetzij in een panelgesprek. Daarnaast zijn wetenschapslui, filozofen en kunstenaars van allerlei strekkingen aan het woord gekomen. De vereniging heeft ook met sukses tentoonstellingen georganiseerd en aan muzikale manifestaties meegewerkt.

Sedert enkele jaren komen daar nu ook kursussen Kunstzinnig Vorming voor volwassenen bij. Ook dit is een initiatief dat een schot in de roos mag genoemd worden. Over wat wij op dit terrein volgend winterseizoen brengen berichten wij later.

Het „klassieke" programma (dus zonder kursussen) ziet eruit als volgt:

Donderdag 28 okt. 93: Roger H. Marijnissen over De waarde van het Kunstwerk.

Donderdag 25 nov. 93: Prof. Koen Boey over Zin geven in het leven.

Donderdag 3 feb. 94: dr. E. Gasquet over Vincent van Gogh. Zijn leven en werk. Zijn plaats in de moderne schilderkunst. Diavoordracht.

Vrijdag 4 maart 94: Opening tentoonstelling schilderijen Kris Bourgeois. Stedelijke Bibliotheek.

Donderdag 24 maart 94: Wim Verrelst over Trots en schaamte van de Vlaming.

Donderdag 21 april 94: Kristien Hemmerechts leest uit en praat over haar werk.

Telkens om 20u. in de bar van de Stedelijke Muziekakademie, Kruisstraat 15 te Izegem (tenzij anders vermeld).

Wij vieren ons jubileumjaar dus niet met feestgedruis, maar met een knalgoed programma. Neem dus snel een abonnement. Mensen van buiten Izegem kunnen dat ook schriftelijk doen. U kan een abonnement (8 aktiviteiten voor 200 fr.) kopen bij een van de bestuursleden: Jan Bogaert, OLV-straat 20; Josée Bogaert en Bernard Depoorter, Kortijksestraat 166; Geert Bourgeois, Baronielaan 12; André Daels, Krysantenweg 12; Ignace Debruyne, Haverhuisstraat 28; Peter Declercq, Leenstraat 38; Johan Dermaut, Hondstraat 18; Wilfried Lagae, Edw. Dierickstraat 1; Ann Maertens, Karel de Goedelaan 17; Jan Maertens, H. Verrieststraat 12; Bertrand Nolf, Zevekotestraat 27; Geert Orgaer, Krommestraat 10; Michaël Strobbe, Groenstraat 5; Jan Van Den Berghe, Marelputstraat 22; Erik Vandewalle, H. Dunantstraat 9; Milo Vanhecke, Vanden Bogaerdelaan 35; Frieda Vannieuwenborg, Schoonveldestraat 2; Tom Vansteenkiste, Blauwhuisstraat 9; Frits Verhaeghe, Jan Breydelstraat 9.

Of u kan ook een abonnement nemen op volgende adressen: Cecile Vens-Demuynck (dagbladhandel), Nederweg 25 en Boekhandel Reinaert, Marktstraat 24.

De tentoonstelling „Vlaanderen – Vrouwen – Vrede" in de Stadsbiblioteek (Grote Markt 20) is open van maandag t/m zaterdag (2 tot 10 okt.), tijdens de openingsuren van de biblioteek. Deze tentoonstelling is uitgewerkt door FVV-nationaal. De organisatie in Izegem gebeurt in samenwerking met de plaatselijke FVV-afdeling.

E.V

HERDENKING JUUL DE WINDE EN BERT WILLEMS

Op 2 oktober worden te Wambeek en te Merchtem twee soldaten uit de Grote Oorlog herdacht. Het zal dan 75 jaar gedelen zijn dat zij sneuvelden. Het gaat om Juul De Winde uit Merchtem (+ 28.09.1918) en Bert Willems uit Wambeek (+ 29.09.1918).

PROGRAMMA

14u.40: eucharistieviering in de Sint-Remigiuskerk te Wambeek.

15u.15: herdenking van alle oorlogsslachtoffers met bloemenhulde op de graven en aan het monument van de oudstrijders 14-18 en 40-45 op het kerkhof naast de kerk. Onthulling van een gedenkplaat aan het geboortehuis van Bert Willems met kransneerlegging namens de VOS-afdeling Wambeek.

16u.30: hulde aan de gedenksteen voor Juul De Winde te Merchtem.

Optocht naar het gemeentehuis van Merchtem.

17u.: Akademische zitting in het gemeentehuis van Merchtem. Op het programma o.m. optreden van het koor, poëzie van Juul De Winde, gelegenheidstoespraak door Lionel Vandenberghe, voorzitter van het IJzerbedevaartkomitee.

DEZE WEEK IN

Knack

Cijfers en letters

Als nieuwe minister van Begroting maakt Herman Van Rompuy de rekening van België. Als ex-voorzitter van de CVP rekent hij af met de harde woorden van kritiek van ex-premier Wilfried Martens.
Deze week in Knack.

Sport en geluk

Judoka Heidi Rakels heeft een ellendige tijd achter de rug. Ze vertelt over post-olympische depressies en de verwoestende effekten van topsport, kortom over de andere kant van de medaille. Haar moedige getuigenis, deze week in Knack.

Achter het vijgeblad

"Dokter, het gaat nog maar drie keer per dag, ben ik nu impotent?" "Dokter, kan u hem groter maken?" De misverstanden over de heren hun edelste deel zijn de wereld niet uit. Een kijk achter het vijgeblad, deze week in het Speciaal-Mannennummer van Weekend Knack.

En verder...

• Europalia: in bijlage, 32 bladzijden over Mexico in België • Een boekje open over KS • De kontrole-artsen: misbruiken in het ziekteverzuim • Havendekreet: de boot is aan • Willy Claes in Damascus • De machtsstrijd in Moskou

4 MAGAZINES IN 1 :
KNACK + WEEKEND
+ TELE KNACK + TALENT (de betere personeelsaanbiedingen)
ELKE WOENSDAG TE KOOP

ADVERTENTIE

WEST-VLAANDEREN

SEPTEMBER

Do. 30 IZEGEM: Jaak Vandemeulebroucke over De hormonenmaffia. Om 20u. in de bar van de Sted. Muziekakademie, Kruisstraat 15. Org.: VSVK.

Do. 30 IEPER: Bezoek van VVI aan tentoonstelling „De armoede in onze gewesten van de middeleeuwen tot nu". Om 14u. aan Museum Belle Godshuis, Rijselsestraat 38. Nadien naar tentoonstelling in Biblioteek.

OKTOBER

Zo. 1 IZEGEM: Opening tentoonstelling „Vlaanderen-Vrouwen-Vrede" in de Sted. Biblioteek. Org.: VSVK i.s.m. FVV.

Za. 2 ZEDELGEM: Voordracht door Roger Hessel over Vlaamse Volksmuziek en het bespelen van oude instrumenten. In zaal 3 van het Sport- en Kultuurcentrum de Groene Meersen, om 19u.30.

Zo. 3 KORTRIJK: Groepsdeelname aan de Volksunie-Gezinsactie-dag te Zwalm. Verzamel- en vertrekpunt: Zaal Bettina, Zottegemsesteenweg 21 te Roborst, om 13u. Einde wandeling 16u.30. Org.: FVV-Kortrijk.

Vr. 8 KORTRIJK: Voordracht door prof. Chris Vandenbroeke over „Vrijen en trouwen in Vlaanderen". Om 20u. in West-Flandria, Gr. Gwijde van Namenstraat 7 te Kortrijk. Org.: FVV-Kortrijk.

Wo. 13 IZEGEM: V-Klub voor kinderen: Sprookjeskasteel. Om 13u.30 in parochiezaal H. Hart, Ommegangstraat 5. Inkom 50 fr. Meebrengen: lijm, dikke stiften, schilderdoos, dikke penselen. Org.: Vlanajo West-Flandria.

Zo. 17 ZWEVEGEM: Ledenfeest in zaal Boldershof, Harelbeekstraat 25, vanaf 12u. Gastspreker: minister Johan Sauwens. Deelname: 400 fr., -10j. gratis. Info en inschrijven op sekretariaat (75.65.57). Org.: Vlaamse Klub Groot Zwevegem.

Di. 19 IEPER: Om 12u.45 stipt aan Hotel Ariane, Slachthuisstr. Om 13u.30 in Adbij ter Duinen te Koksijde voor tentoonstelling De Latrinair; om 15u.: rondleiding in hotelschool. Deelnameprijs: 250 fr. (museum, hotelschool, koffie en gebak). Org.: VVI. Info: J. Braem (057/20.24.68) of K. Devlieger (057/20.25.37).

Wo. 20 OOSTDUINKERKE: Jan Loones over Vlaanderen na het St.-Michielsakkoord. Om 14u.30 in zaal Witte Burg. Iedereen welkom. Org.: VVVG.

OOST-VLAANDEREN

OKTOBER

Vr. 1 GENTBRUGGE: Hoorzitting over Defusie, i.s.m. de VVM, VCLD, Goossenaertskring Gentbrugge-Ledeberg en VU-Gentbrugge-Ledeberg. Om 20u. Info: 09/231.19.41.

Di. 5 SINT-NIKLAAS: Deze avond kan je leven redden! Gespreksavond rond „Weekenddoden in het verkeer". M.m.v. Dr. Beaucourt (spoedopname UZ-A'pen), P. Trienpont (Rijkswachtskommandant), Dirk De Cock (dancinguitbater) en vertegenwoordiger RYD. Moderator: Marc Huys. Om 20u. in Sted. Openb. Bib. Org.: DF-Jongeren m.m.v. VCLD. Info: K. Vergult (778.01.88).

Za. 16 SINT-GILLIS-WAAS: VU-bal, in aanwezigheid van Chris Vandenbroeke. In zaal Katolieke Kring, Kerkstraat 58. Inkom 100 fr. Info: Romain De Graeve, 03/770.70.62. Org.: VU-St.-Gillis-Waas.

Zo. 17 NINOVE: Paddestoelenwandeling door het VVVG-Ninove, o.l.v. natuurgids Herman De Kegel. Verzamelen om 14u.15. Vertrek om 14u.30.

NOVEMBER

Di. 2 NINOVE: Shownamiddag met Antoine Van der Heyen. Aanvang om 14u.30. In zaal Pallieter te Outer. Org.: VVVG.

GRATIS KALENDER LIMBURGSE PROVINCIERAAD

Wie graag een zitting van de Limburgse provincieraad wil bijwonen, komt in de maand oktober aan zijn trekken. Liefhebbers kunnen gratis een kalender van de zittingen aanvragen.

Tijdens de zogenaamde „oktoberzittingen" debatteert de provincieraad over de nieuwe begrotingsvoorstellen voor 1994.

De 6 Limburgse gedeputeerden leggen dan één na één hun plannen voor in de meest uiteenlopende beleidsdomeinen.

Tijdens minstens 10 zittingen vuurt de oppositie over al die voorstellen vragen af, vult voorstellen aan of levert kritiek. Op het einde van de maand volgen er doorgaans bewogen slotdebatten met een eindstemming over de nieuwe begroting.

Alle geïnteresseerden kunnen bij provinciekrant *De Nieuwe Limburger* gratis een kalender aanvragen met de tema's, de data en de uurregelingen van de verschillende zittingen.

Info: De Nieuwe Limburger, Universiteitslaan 1, 3500 Hasselt. Telefoon: 011/23.75.03.

RESTAURANT-HOTEL
OVEREINDE
Salons Raymond
- banketzalen tot 300 personen
- specialiteiten bruiloften en banketten

Overeinde 8 AS
011/65.73.05 - 65.89.40

Bij vertonen van VU-lidkaart: één aperitief gratis.

AFSPANNING
In de Groene Poort
Dorp 31, GOOIK
Tel. 02/532.10.21
Sedert een halve eeuw het Vlaamse trefpunt in het Pajottenland.
Streekbieren, boterhammen, spaghetti en ijs.
Terras, speeltuin, vergaderzaal.
Uitbaters Herman Neukermans en Anita Sorgeloos.
Dinsdag gesloten.

Brugge bezoeken is ook kennis maken met het
Vlaams Ontmoetingscentrum
De Gulden Spoor
rechtover uitgang parking
't Zand 22 Brugge
tel. 050-34.30.82
* dranken * restaurant
* snacks * zaal voor 50 pers.

't boerenhof
CAFE-RESTAURANT-FRITUUR
Terras - Lunchroom - Coffeeshop
Altamira stone grill
Prijzen voor groepen op aanvraag.
De Plank 24A
3790 Sint-Martens-Voeren
Tel. 041/81.07.03

UITSLAG TOMBOLA PAUL VAN GREMBERGEN

Hier de uitslag van de tombola gehouden op zondag 11 juli 1993 en georganiseerd door de Vlaams Nationale Kulturele Kring „De Veldbloem".

1e. prijs: Salon, nr. 2980 (reservenummers: 1. 2526, 2. 2320).
2e prijs: Sportieve fiets, nr. 3940
3e prijs: Dekbed Caprice, nr. 1043
4e prijs: Dekbed Crown Bedding, nr. 2807
5e prijs: Dekbed C.B. Classic, nr. 3110
6e prijs: Dekbed Caprice, nr. 2475
7e prijs: Dekbed Edredon, nr. 1466
8e prijs: Sole Mio-deken, nr. 1419
9e prijs: Dekbed Edredon, nr. 1230
10e prijs: Mummieslaapzaak, nr. 3891
11e prijs: Zijdeglans dekbedovertrek, nr. 2808

De prijzen zijn af te halen bij Danny de Sloover, Benninckstraat 14, 9940 Ertvelde (01/344.03.76).

Café & Feestzaal
Op Den Soele
Boomstraat 141 3798 's Gravenvoeren
Zitplaatsen feestzaal voor 100 personen. Groepen en bussen **op afspraak** tegen speciale prijzen - toeristenmenu 295 fr.

Brood- en banketbakkerij
R. DE BEULE
Heirbaan 53
2070 BURCHT
Tel.: 03/252.70.98
SPECIALITEIT VAN ALLE GELEGENHEIDSGEBAK

Het Palinghuis
Sedert 1910
JAN PAUWELS-DE BRAUWER
Oude Brugstraat 16, 9200 Schoonaarde.
Tel. 052-42.32.46
Wekelijkse rustdag vrijdag tot zaterdag 18 uur
Jaarlijks verlof december
De familiezaak met traditie

RESTAURANT HASSELTBERG
NIEUWELAAN 47, 1860 MEISE - TEL. 02/269.70.45
MENU'S AAN 950 en 1.600 fr.

WOENSDAG EN ZONDAGAVOND GESLOTEN
Inclusiefprijs voor BANKETTEN

Adverteren in WIJ en DE TOEKOMST rendeert
02/219.49.30
Probeer eens

Hotel - Restaurant - Feestzaal - Tea-Room
Hostellerie
Petrus
Een gastronomisch kompleks, gelegen op amper 15 min. van de kust, stelt U een zee voor van kalmte, komfort, keuken, rust, rustiek en romantiek.
Wij bieden U :
- 14 luxueuze hotelkamers met alle denkbare komfort.
- Fijne Franse keuken, à la carte en 8 menu's van 715 fr. tot 1600 fr.
- Een hart voor de kinderen, eigen speelruimten en aangepaste menu's.
- Kamer (2 pers.) met uitgebreid ontbijt: 2400 fr.
- Volpension 2450 fr. per persoon. Halfpension 2050 fr. per persoon.
- Gastronomische weekends van vrijdagavond tot en met zondagmiddag 5400 fr. per persoon.

"SEMINARIEMOGELIJKHEDEN" - conferentiezaal met alle nodige multifunctionele apparatuur.
Voor gratis informatiepakket nopens onze mogelijkheden:
Oerenstraat 13 8690 Alveringem tel. 058/288.007 fax 058/289.381

PVBA
J. BORREMANS-COCK & KINDEREN
Algemene Bouwondernemingen
Gentsestraat 238
9500 Geraardsbergen
Tel. 054-41.25.89
Wij bouwen voor u sleutel op de deur

N.V. ZAKENKANTOOR HERMAN STEENHOUDT
1 STATIONSPLEIN, 9500 GERAARDSBERGEN
Tel. (054) 41 30 44
Woonkrediet steeds iets beter!

nv de winne-fabrisac
migrostraat 128
B 9200 schoonaarde
dendermonde
052/42 33 04 - 42 39 16

drukkerij
typo
offset
repro
enveloppen
rx enveloppen
kettingformulieren
boekdruk
direct mail

Freddy en Cecile Vermeersch-Vaesen
Sint-Aarnoutstraat 12
8211 Aartrijke-Zedelgem
☎ 050/20.08.50
algemene decoratiewerken – schilderen – behangen – vloerbekledingen – parket – louverdrape – luxaflex – ...

U bent van harte welkom bij
Karel Van Den Berghe B.V.B.A.
VLOER en MUURTEGELS
– Steeds ruime kortingen
– Kwaliteitsprodukten
– Uitstekende service
– Keuze uit meer dan 600 soorten
GENTSESTEENWEG 377
9300 AALST
(200 m voor de Vijfhuizen)
Tel. 053/70.06.64

DE VRIESE woonverlichting
baron ruzettelaan 78
8310 brugge 4
baan brugge-oostkamp
050 35 74 04

Kostuums naar maat
HERENKLEDING
Vermees
Steenhouwersvest, 52
ANTWERPEN

N.V. BERT Cars en Trucks
Assesteenweg 101-103 **Tel. 02/582.13.12**
TERNAT **02/582.04.10**
Verdeler
VOLKSWAGEN - AUDI - PORSCHE 944
Diensten: verhuring lange termijn: D'IETEREN LEASE
Depannage dag en nacht - tel. 02/452.67.26
Personenwagens, vrachtwagens en carrosserie

KOÖPTATIE PARTIJRAAD

Op zaterdag 9 oktober e.k. gaat de Partijraad over tot de koöptatie van maksimaal drie bijkomende leden.

Dit mandaat staat open voor alle VU-leden. De partijraad vergadert maandelijks en is, na het partijkongres, het hoogste partijorgaan.

Kandidaturen voor koöptatie kunnen tot maandagmiddag 4 oktober (12u) schriftelijk worden bezorgd t.a.v. de heer *Pol Vanden Bempt*, voorzitter Partijraad, Barrikadenplein 12 te 1000 Brussel. Gelieve duidelijk naam, adres, telefoonnummer en funktie binnen de partij te vermelden.

VU-KONGRES IN DE KIJKER

Maandagavond 4 oktober besteedt de Vlaams-Nationale Omroepstichting (VNOS) uitgebreid aandacht aan het jongste VU-ledenkongres „Van Strijd naar Beleid" dat op 11 en 12 september plaatsvond te Leuven.

Naast een ruime verslaggeving van beide kongresdagen, ziet u een gesprek met kongresdeelnemers, de verslaggevers van de drie sektievergaderingen, alsook met algemeen voorzitter Bert Anciaux.

Voor wie in Leuven was, wordt het een blije terugblik op een geslaagd kongres. Afwezigen krijgen vanuit hun luie zetel de kans alsnog de kongressfeer mee te maken.

Kijken dus: maandagavond 4 oktober, TV 1, om 22u.55.

OVERKLAST EN AFGESTRAFT

De algemeen gekoesterde vrees dat het voetbalkampioenschap een maat voor niets zou worden is voorgoed verdreven. Club Brugge overklaste het ongenaakbaar gewaande Anderlecht op eigen veld. Het strafte de regerende kampioen ook af in de cijfers. 0-3 stond gelijk met een striemende en zelfs beschamende nederlaag. De zich superieur wanende thuisploeg vluchtte dan ook aangeslagen naar de kleedkamer.

(foto F. De Mol/hn)

De "Lorre" beleeft hoogdagen met Club Brugge en doet Verschueren knarsetanden over de gemiste aankoop.

Welke konklusies kunnen nu getrokken worden? Veel en... geen. Veel omdat nogmaals bewezen werd dat voetbal ondanks de kommercialisering geen exacte en bijgevolg ook geen voorspelbare wetenschap is. Rijkdom waarborgt niet automatisch sukses. Zij verschaft de betrokkenen wel meer middelen om dat begeerde doel na te jagen. Anderlecht koopt wat het wil maar kan zich nog altijd miskopen. Het kan zelfs teveel kopen! Bovendien was rijkdom maar zelden synoniem van wilskracht, ploeggeest, overgave, ambitie, gedrevenheid. In de topmatch van vorige vrijdag verwezenlijkte Club Brugge veel meer met aanzienlijk minder middelen. Dat moet de Anderlechtse leiders, die zichzelf in hun klubblad toch zo graag laten bewierroken, tot nadenken stemmen.

LORENZO STAELENS

Club Brugge zelf promoveerde van underdog tot volwaardig titelkandidaat. In het Astridpark bleek overduidelijk dat het voetbalvermogen van de Westvlamingen door de voor de gelegenheid verzamelde kenners schromelijk werd onderschat. Club-tje bezit meer klassespelers dan algemeen wordt aangenomen. Het kan bovendien terugvallen op individualiteiten die een resultaat kunnen forceren. Amokachi, Van der Elst en vooral Lorenzo Staelens. Laatstgenoemde is de voetballer van het moment. Hij verkeert in zijn beste jaren, is sterk, snel, intelligent en gericht ambitieus. Met drie doelpunten in één en dezelfde topmacht stelde hij zijn kandidatuur voor de Gouden Schoen. Staelens is het prototype van de hedendaagse topspeler. Hij heeft van alles genoeg en van niets teveel en hij staat er elke week opnieuw. Geen overtollig brio, geen zeldzame klasse maar pure efficiëntie. Je moet hem geregeld volgen om te begrijpen hoe belangrijk hij is voor de ploeg... Zijn hoog individueel rendement is een logisch gevolg van een langzame maar gestadige ontwikkeling. Hij was al niet echt jong meer (23) toen hij Lauwe, van waar hij afkomstig is, inruilde voor KV Kortrijk. Daar werd hij ,,ontdekt" door Georges Leekens die hem twee jaar later ,,meenam" naar Club Brugge. Op Olympia werd hij binnen de kortste keren een vaste waarde. Omdat hij zich door de trainer beschermd wist en bijgevolg geen bedreigingen van buitenuit hoefde te vrezen. Niet alle belovende jonge voetballers hebben het geluk te mogen groeien in een dergelijk gunstig klimaat.

VASTGEROEST

Er kunnen dus veel maar tegelijkertijd ook maar weinig konklusies worden getrokken. Omdat elke wedstrijd nu eenmaal op zichzelf staat en telkens opnieuw om bevestiging vraagt. In Anderlecht bijvoorbeeld weet men nu voor eens en voor goed hoe belangrijk Marc Degryse wel is voor de ploeg. De kleine uit Ardooie werd in het verleden niet altijd naar waarde geschat. In augustus en begin september voetbalde hij evenwel onweerstaanbaar. Hij was gewoon 's lands beste. Hetzelfde kan natuurlijk niet worden gezegd van de verdedigers van Anderlecht. We vragen ons zelfs af wat de landskampioen met ,,deze" achterhoede in de zo begeerde *Champions League* kan gaan uitspoken. Niets dus.

Al moeten we wachten op de terugkeer van Marc Emmers en de intrede van Olivier Suray om een definitief oordeel te vellen. Vast staat inmiddels dat de tandem Rutjes-De Wolf beangstigend oud is geworden en dat het middenveld snakt naar een over al zijn krachten beschikkende Charly Musonda. Anderlecht heeft dus veel meer problemen dan algemeen wordt verondersteld en vandaag weet iedereen dat de Brusselaars het verdomd moeilijk zullen krijgen om hun titel te verlengen. In één wedstrijd is er inderdaad zeer veel veranderd. Niemand is daar kwaad om want niets is schadelijker voor de populairste van een sport dan vastgeroeste krachtsverhoudingen.

OOSTENDE

Nog een laatste opmerking over ons vaderlandse voetbal. Oostende blijft de wereld verbazen. Vorige zaterdag liep Standard op de klippen in de badstad. 2-0. Onbegrijpelijk eigenlijk en misschien zelfs onverklaarbaar. Met Lommel heeft de nieuwbakken eersteklasser uit West-Vlaanderen het kompetitiebegin ingekleurd. Toen we zagen hoe Standard vruchteloos probeerde een vroeg opgelopen achterstand uit te vegen dachten we terug aan Guy Thijs die onlangs verklaarde dat het niveau van ons kampioenschap toch wel was teruggelopen en dat de scheidsrechters daarvoor toch niet verantwoordelijk konden worden gesteld. Al geven we grif toe dat we meer dan eens de wenkbrauwen fronsten toen we de heren in het zwart in *Sport op Zaterdag* hun wekelijkse kunsten zagen opvoeren. Het gaat echt niet goed met 's lands arbitrage. De aflossing van de wacht levert ongewoon veel problemen op.

Flandrien

GODEN VAN DE OLYMPUS NOG NIET OP HET PLEIN VAN DE HEMELSE VREDE

Enigszins tegen de verwachtingen in werden de Olympische Spelen van het jaar 2000 toegewezen aan het Australische Sydney. Vanzelfsprekend beschikte deze stad over voldoende adelbrieven om in de race naar de uiteindelijke aanwijzing de hoogste verwachtingen te mogen voeden. Sydney was trouwens al eerder kandidaat en kon in zijn wervingskampanje – lees geschenkenpolitiek – terugvallen op ervaring en eerder gekweekte goodwill.

HARTELOOS

Desondanks geloofde de sportwereld dat zij in 2000 naar China zou afreizen. Samaranch is nu eenmaal meer politieker en bankier dan sportleider. Hij viel nooit voor een gat te vangen en was destijds niet vies om diktator Franco een helpende hand en veel diensten aan te bieden. Op zichzelf was het natuurlijk onvoorstelbaar dat de Spelen, die voor dertig jaar nog de vrede en de pure sportethiek moesten symboliseren, zouden worden georganiseerd door het land en het regime van het Plein van de Hemelse Vrede waar nog maar vier jaar geleden een leger protesterende studenten kil, koud en harteloos werd afgeslacht door de nog steeds regerende machthebbers... Samaranch had daar natuurlijk geen boodschap en nog minder oren naar. Met China zou hij vooral zijn legertje sponsors hebben gelukkig gemaakt. Die zouden daar immers nieuwe markten kunnen openen en op deze manier nog vaster aan de financiële holding van de vijf ringen worden gebonden. Maar het heeft niet mogen zijn. Peking werd in de laatste stemronde gepasseerd door Sydney dat plotse steun kreeg van de Engelstaligen die eerder in blok op Manchester hadden gewed...

SANERING?

De algemeen levende ergernis omtrent de handel en wandel van de hoge heren van het IOC – de overtuigingskampanjes van de verschillende kandidaat-organisatoren zouden samengeteld zo'n zes miljard hebben gekost! – wordt blijkbaar (en gelukkig maar) voor een stuk gedeeld door één van haar jongste leden. In een interview met *Humo* sprak de Gentse chirurg Jacques Rogge bemoedigende en vranke taal. Hij gaf openlijk toe dat er veel mis was en is en dat sanering van zeden en gewoonten in de hoogste sportbesturen nodig is. Hij onderstreepte dit met voorbeelden en droeg ook mogelijke oplossingen aan. Het heet dat Rogge kans zou maken om Samaranch over vier jaar op te volgen. Indien deze dan tenminste wil opstappen. Afgaande op zijn beweringen en voornemens zouden we Rogges eventuele uitverkiezing een zegen durven noemen voor de internationale sportwereld. Maar we blijven wel realist en omwille van eerdere ervaringen zelfs enigszins sceptisch. Mensen laten niets moeilijker los dan voorrechten waarop zij een kunstmatig luxe-bestaan hebben gebouwd. Tussen droom en daad nietwaar...

HET VOLK VOELT ZICH BEDROGEN

De Franse Voetbalbond ontnam Olympique Marseille vorige week uit eerlijke schaamte de landstitel. Het werd daartoe aangepord door de Uefa en de Fifa. De geloofwaardigheid van het topvoetbal wordt zo al genoeg aangetast dat men er ook nog onbestrafte omkoopschandalen kan bij nemen...

BOVEN WET...

Achter alles is Marseille goed weggekomen. De klub zou normaliter naar een lagere afdeling zijn teruggezet maar er speelden nu eenmaal grote en machtige invloeden die zoveel zwaarder wegen dan de sportethiek.

Desondanks reageerde Marseille verbolgen. De klub en haar supporters zweren heilige onschuld ondanks de evidentie van de ter tafel liggende bewijzen. De zich bedrogen voelende aanhangers gingen nog een stap verder en bestormden vorig weekend het veld toen hun ploeg in de thuismatch tegen het bescheiden Metz drie minuten voor affluiten 0-3 achter lag. De scheidsrechter, die eerder niet geaarzeld had met geel en rood (tweemaal zelfs) te zwaaien voor de Marseillezen, kon de wedstrijid alleen maar stilleggen en schorsen. De man moest zich vierklauwens uit de voeten maken. Het staat vast dat de supporters inspiratie vonden in de halsstarrige en onverzoenlijke houding van de klubleiding tegenover de onvermijdelijke gevolgen van de affaire.

...EN GEBOD?

Het gaat dus van kwaad naar erger met de Olympique Marseille dat zichzelf boven wet en gebod meent te mogen plaatsen en we zullen vermoedelijk pas over enkele jaren weten welke schade de klub zichzelf en het Franse voetbal in het algemeen heeft toegebracht.

Inmiddels sprak de Franse Voetbalbond alleen maar ,,voorlopige en bewarende" maatregelen uit en wordt gewacht op de afwikkeling van het gerechtelijk onderzoek. Wat daarna volgt is een andere vraag maar er staat in deze kwestie nationaal en zelfs internationaal meer op het spel dan algemeen wordt aangenomen...

ANTWERPEN - 17 OKTOBER 1993 - ELZENVELD

KULTUURDAG KULTUUR ZONDER MUUR

MAG KULTUUR GELD KOSTEN? DEBAT OVER OVERHEID EN KUNSTENBELEID.

Programma

van 10u.30 tot 12u.

Inleiding door Herman Lauwers, kamerlid.

Debat met o.m. Johan Thielemans en Gerard Bodifée, moderator: Ivo Goris

Uitleiding door Frieda Brepoels, gedeputeerde voor Kultuur van de provincie Limburg.

In politieke kringen worden kunst en kultuur zelden ernstig genomen. Wel zijn ze vaak present bij openingsrecepties en prijsuitreikingen, maar wanneer in stilte begrotingen worden opgesteld, komt de post *Kultuur* er meestal bekaaid vanaf.

Anderzijds heeft de overheid ook bij de kulturele wereld een flink deel van haar geloofwaardigheid verloren. Hoewel haar intern geruzie vaak niet moet onderdoen voor de twisten onder politici, is haar afwijzing van het kulturele beleid vaak opvallend eensgezind. Men heeft het over schamele subsidies, politisering, ontbreken van voldoende bescherming en een speciaal statuut voor de kunstenaar, VTM-isering.

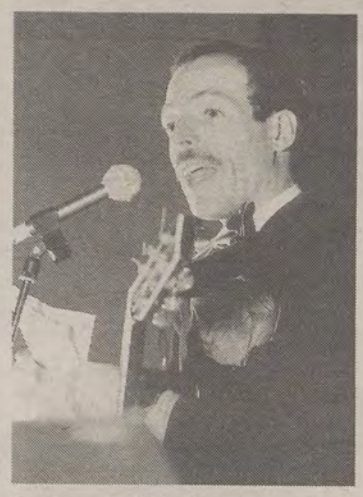

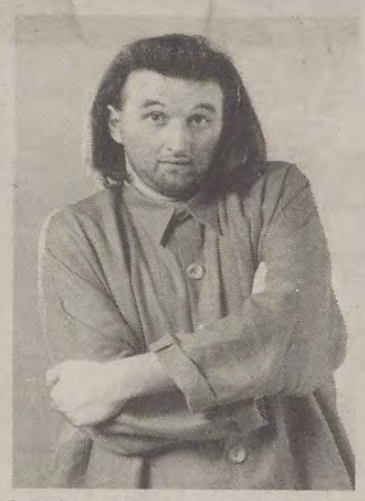

In de namiddag loopt een uitgebreid kultureel programma. Zo zijn er ondermeer optredens van grapjas Karel Declercq (links) en chansonnier Frank Cools (midden), en een hulde aan de overleden dichter en WIJ-medewerker Nic Van Bruggen (rechts).

KULTUUR ZONDER MUUR

17 OKTOBER '93 - 'T ELZENVELD - ANTWERPEN

Hoe zit het nu precies met die ingewikkelde *driehoeksrelatie* overheid – kunstenaar – publiek? En welke is meer bepaald de rol van de overheid? Welke zijn haar mogelijkheden of onmogelijkheden, wenselijkheden of onwenselijkheden om in de kunstensektor in te grijpen? Naar de kunstenaar en naar het publiek toe? Is sponsoring een bewijs van onmacht of een welkome aanvulling? Leidt dit tot een verdieping dan wel een verschraling van onze kultuur?

Het komt aan bod in de debatvoormiddag "Mag kultuur geld kosten?", het voormiddaggedeelte van de Kultuurdag *Kultuur Zonder Muur*. En net zoals in de kultuurhappening "Antwerpen 93" stellen we hier de vragen. Zondag 17 oktober wordt gezocht naar antwoorden.

In de namiddag loopt een uitgebreid kultureel programma waarover later meer informatie wordt bezorgd. Wie de kultuurdag van 1991 heeft bijgewoond weet dat het aanbod de moeite loont.

ADVERTENTIE

DJN

Jan De Nul N.V.

Tragel, 23
9308 Hofstade-Aalst
Belgium

Phone (53) 760.511
Telex 12340 de nul
Fax (53) 78.17.60

MARIA VAN HONGARIJE

Maria van Hongarije werd geboren te Brussel, in 1505. Na haar opvoeding aan de Habsburgse hoven, zowel in de Nederlanden als in Oostenrijk, werd zij op 16-jarige leeftijd reeds koningin van Hongarije. Na de dood van haar echtgenoot moest ze haar land echter ontvluchten. Op verzoek van Karel V aanvaardde zij in 1531 het regentschap over de Nederlanden. Bij de abdicatie van de keizer in 1555 trad zij ook af. Afgereisd naar Spanje, stierf ze in 1558. Haar leven stond helemaal in dienst van de dynastieke belangen van het Habsburgse hof.

In een Europa dat door oorlogen en godsdiensttwisten verscheurd werd (ook toen reeds!), vervulde zij als koningin en regentes een sleutelfunktie iin de op eenheid en bestuurlijke centralisatie gerichte machtspolitiek van haar broer Karel V.

Gedurende de 25 jaar dat zij de Nederlanden vanuit haar Brusselse residentie bestuurde, gaf zij blijk van grote politieke en diplomatieke eigenschappen.

Maria van Hongarije was een intelligente en sterke persoonlijkheid met een aktieve kulturele belangstelling. Reeds in haar Hongaarse jaren had zij kontakten met belangrijke geestelijke en religieuze personaliteiten, zoals Erasmus en Luther. Haar „librije" behoorde trouwens tot de belangrijkse vorstelijke biblioteken in Europa. Ook haar muzikale belangstelling was alom gekend.

Aan haar hof heerste een verfijnde smaak, aansluitend bij de internationale Europese hofkultuur van die tijd. Haar ruime kulturele belangstelling is vooral aantoonbaar in de door haar verstrekte kunstopdrachten. Een eerste gevolg daarvan was de grote bloei van de Brusselse tapijtkunst. Haar verzameling monumentale wandtapijten was de grootste in Europa en omvatte de kostbaarste series, die tijdens de zestiende eeuw vervaardigd werden.

Vooraanstaande Nederlandse en Italiaanse kunstenaars werkten aan haar hof in officiële dienst. Daarnaast werkten nog vele andere anonieme beeldhouwers, ambachtslieden van allerlei disciplines, architekten en vestingbouwers aan haar vele opdrachten en grootse projekten.

De weerslag van deze talrijke opdrachten en realisaties, ontstaan onder de kulturele stimulans van Maria van Hongarije, is duidelijk terug te vinden in honderden kunstobjekten, nu verspreid over de grote musea van Europa. Vooral de kunstgetuigenissen uit de musea van Boedapest, Wenen, Madrid en Brussel werden nu in Nederland samengebracht om het leven en de betekenis van Maria van Hongarije en dus de gehele Vroeg-Renaissance in de Nederlanden in de kijker te plaatsen. Zo komen een aantal topwerken uit de vroege 16de eeuw terug naar het land van aanmaak voor de tentoonstelling ***Maria van Hongarije. Koningin tussen keizers en kunstenaars, 1505-1558.***

Het Catharijneconvent in Utrecht toont vooral een aantal schitterende portretschilderijen, zowel van Maria zelf als van haar familie. Ook haar politieke loopbaan als regentes over de Nederlanden wordt duidelijk belicht. Verder krijgen we een inzicht in haar vrijetijdsbesteding, zoals muziek en jacht. We bekijken er prenten van Dürer, wapens en harnassen en enkele persoonlijke bezittingen, zoals sieraden en prachtige handschriften met unieke miniaturen.

In het Noordbrabants Museum komt meer haar mecenaat, haar omgeving en haar regelrechte beïnvloeding van de Renaissancekunst in de Nederlanden aan bod. Dit gebeurt via schilderijen, sculpturen, wandtapijten, edelsmeedkunst, prenten en tekeningen. Onder de kunstenaars, die voor haar werkten, fungeren onder meer volgende grote namen: Titiaan, Leone Leoni, Joos van Cleve, Barend van Orley, Pieter Coecke van Aelst, Jan Cornelisz. Vermeyen en Michiel Coxcie.

Beide eksposities omvatten zo'n 300 voorwerpen.

Maria van Hongarije (1505-1558): politica avant la lettre met zeer verfijnde kulturele smaak.

Dit is een uitzonderlijk opzet met een internationale betekenis. Ik kan deze belichting van een belangrijke periode uit onze geschiedenis dan ook met entoesiasme toejuichen. Het is een uitstekend gepresenteerde opfrissing van onze geschiedenis, die ik aan Vlaams-nationalisten ten zeerste wens aan te bevelen. Dus zeker noordwaarts!

Dirk Stappaerts

➪ ***Maria van Hongarije. Koningin tussen keizers en kunstenaars, 1505-1558,* tentoonstelling in dubbele presentatie in Museum Het Catharijneconvent, Nieuwegracht 63 te Utrecht & Noordbrabants Museum, Verwerstraat 41, 's Hertogenbosch, Nederland. Tot 28 november 1993. Open: di. t/m vrijdag van 10 tot 17u.; zat. en zond. van 11 tot 17u. Ma. gesloten. Katalogus beschikbaar.**

NEDERLANDS IN DE EG

Het Bureau voor België en het Bureau voor Nederland van het Europees Parlement organiseert in samenwerking met de Nederlandse Taalunie, de Vlaamse Culturele Koepel en het Vlaams Economisch Verbond op zaterdag 23 oktober een studiedag over ***De toekomst van het Nederlands in de Europese gemeenschap.***

De status van het Nederlands wordt op het eerste gezicht vanuit twee hoeken bedreigd: van buitenaf door de EG-strukturen en de invloed van de grote taalblokken daarin en door de verschillende mentaliteit in Nederland en Vlaanderen waardoor terzake geen eensgezinde opstelling bestaat. Nederland kende nooit een taalstrijd en is te snel bereid een vreemde taal te hanteren in het internationaal verkeer. De situatie verbetert de laatste jaren nochtans.

Met deze studiedag willen de organisatoren een stand van zaken opmaken m.b.t. het gebruik van het Nederlands in de instellingen van de Europese gemeenschap. Zij willen bovendien aan de burgers, de organisaties die aktief zijn binnen het kader van het taal- en cultuurbeleid en het verenigingsleven in het algemeen een forum bieden, om samen met verantwoordelijke politici uit Nederland en Vlaanderen van gedachten te wisselen en maatregelen voor te stellen die de toekomst van onze taal en kultuur – en dus de welvaart en het welzijn van alle Nederlandstaligen in de toekomst – veilig moeten stellen.

De studiedag gaat door in het Eastmangebouw van het Europees Parlement, Belliardstraat 113, zaal 300 in 1047 Brussel. Het programma loopt van 9.30 uur tot 18 uur. Deelnemen kan door 450 fr. over te schrijven op rekening 409-8556481-58 van de Vlaamse Culturele Koepel (VCK) met de vermelding „toekomst Nederlands". Hiervoor krijgt u koffie, een middagmaal en een kongresmap.

➪ ***Indien u meer inlichtingen wenst over het programma kan u daarvoor terecht bij het Bureau voor België van het Europees Parlement tel.: 02/284.28.02 of bij de VCK tel.: 03/216.37.24***

DE STER DIE BLONK

Marcella Baete debuteerde vorig jaar voor de jeugd met het boek *Het donker ligt één duim voor je*, wat genomineerd werd door de Kinder- en Jeugdjury Vlaanderen. Dus niet slecht voor een eersteling. Gelukkig bevestigt Marcella haar talent met haar nieuwste **De ster die blonk**.

Ze vertelt opnieuw verhalen over het aankomende tienermeisje Fita, een meisje dat zich af en toe verliest in een droom en wijze gesprekken voert met haar kater Katsoubushi. Op een manier die ze zeker van Ed Franck heeft afgekeken, weet Baete de meest alledaagse gebeurtenissen soms een magisch tintje mee te geven, terwijl je het volgende ogenblik in een afpersingsaffaire verzeild zit. Het verhaal dat de fluisterende boom aan Fita doet en de sprekende tuinkabouter van oma en opa raken je hart.

➪ ***De ster die blonk. Marcella Baete. Uitg. Facet, 1993. Voor lezers vanaf 9 jaar.***

LEO VINDEVOGEL, NU OOK OP TEATER

Weet u hoe het voelt gediskrimineerd te worden omwille van „Vlaamsgezindheid"?

De vraag klinkt vandaag uit de tijd, maar oudere flaminganten weten er alles van. Ook Leo Vindevogel wist het. Hij was 18 toen hij in 1907 aangesteld werd tot onderwijzer aan de Vrije Lagere School van Ronse. Datzelfde jaar werd in deze stad de Christen Volksbond Opgericht, een overkoepelende vereniging van sociale organisaties.

In 1908 werd hij sekretaris van deze bond en verwierf snel bekendheid als auteur en spreker, zowil in als buiten Ronse. In 1914 meldde Vindevogel zich als oorlogsvrijwillger, daarbij ijverde hij voor een betere behandeling van de Vlaamse soldaten zonder echt mee te werken aan de frontbeweging. Na de oorlog koos Vindevogel voor de politiek, in 1921 werd hij te Ronse schepen van onderwijs, in 1924 volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Oudenaarde en later ook nog burgemeester van zijn stad.

Omdat hij na WO II weigerde te vluchten werd hij op verdenking van kollaboratie voor de krijgsraad gebracht en op 25 september 1945 in Gent terechtgesteld.

Oud-weerstander Louis De Lentdecker versloeg als jong joernalist het proces-Vindevogel en verklaarde onlangs tijdens een voordracht voor Davidsfonds-Berlaar op vraag van Walter Luyten *„dat Vindevogel onschuldig was aan de hem ten laste gelegde feiten."* Daarmee bevestige De Lentdecker nog eens dat Vindevogel het slachtoffer was geworden van het haatklimaat dat het taalgrensstadje Ronse verpestte.

Op de vooravond van de vijftigste overlijdensverjaardag van Vindevogel was het nu reeds een vorm van eerherstel dat vrijdag j.l. het teaterstuk ***De dood met de kogel*** in Ronse (1950) in première ging. Aan de basis ervan ligt de gelijknamige roman van Ronsenaar en vriend van Vindevogel, Valère Depauw. Dat het boek nog altijd op grote belangstelling kan rekenen bewijst de heruitgave in 1992 bij het Davidsfonds. Teatermaker Jan Verschaeren speelt in deze soloproduktie de rol van de kristendemokratische politikus.

Volgende data en plaatsen van optreden zijn reeds bekend: 7 oktober in Kampenhout, 9 oktober in Sinaai, 29 oktober in Stekene, 5 november is Asper, 12 november in Gent, 3 december in Schilde, 22 januari in Lint, 25 januari in St.- Niklaas, 18 februari in Egem, 24 februari in Deinze, 25 maart in Kapellen, 24 april in Brasschaat.

Na het sukses van *De honden in het Zegekoor* over de terechtstelling van dat andere repressieslachtoffer Irma Laplasse, kan Vlaanderen opnieuw kennismaken met een donkere bladzijde uit haar „onverwerkt verleden."

Leo R.Puissant

➪ ***Meer informatie via Davidsfonds-nationaal, Bijde inkomstraat 79, 3000 Leuven. Vraag naar Paul Van Ingelgom.***

EEN EIGENZINNIGE SELEKTIE

ZATERDAG 2 OKTOBER

DR. NO

Allereerste James Bond-film (1963). Terence Young beschikte toen nog niet over de immense budgetten van latere produkties, maar de typische elementen (technische snufjes, mooie vrouwen en spektakulaire aktiescènes) zijn reeds aanwezig. **(Ned. 1, om 20u.25)**

TILT

Marcel Vanthilt gaat in zijn „eigenzinnige" praatshow op zoek naar steeds vreemdere figuren en situaties. Een bejaard reporterstrio is op zich al een niet zo alledaags verschijnsel! **(VTM, om 22u.15)**

ZONDAG 3 OKTOBER

PERFORMANCE

Dit regiedebuut (1970) van Nicholas Roeg sloeg in als een bom. Wat begint als een triller over een voortvluchtige gangster die onderduikt bij een voormalige popvedette (Mick Jagger) resulteert in een chaotisch kluwen van gefrustreerde emoties en twijfels m.b.t. de „vaste waarden". **(BBC 2, om 22u.40)**

MORGEN MAANDAG

Voor de keuze van de naam van het nieuwe programma van Mark Uytterhoeven wordt een aanvaardbare reden opgegeven: de kijker op een zo aangenaam mogelijke manier voorbereiden op de „ramp" die de maandagochtend voor de meesten van ons is. **(TV 1, om 20u.20)**

MAANDAG 4 OKTOBER

BOOM TOWN

Clark Gable en Spencer Tracy boren zich letterlijk een weg naar de rijkdom. Er komt evenwel een serieuze kink in de kabel wanneer Spencer absoluut wil gaan trouwen. Amerikaanse film van Jack Conway uit 1940. **(BBC 2, om 16u.05)**

DINSDAG 5 OKTOBER

CRITTERS

Harige, bolvormige scharminkels met vlijmscherpe tandjes ontsnappen uit een asteroïde en belanden in Texas waar ze iedereen de stuipen (en wat anders) op het lijf jagen. Een grappige, soms kinderachtige griezelfilm van Steven Herek (1986) met Dee Wallace Stone en Billy Green Bush. **(TV 2, om 22u.)**

In de Amerikaanse horrorkomedie ***Critters*** *wordt de show gestolen door vreemde kreaturen. Dinsdag 5 oktober op TV 2, om 22u.*

WOENSDAG 6 OKTOBER

THE HUNT FOR RED OCTOBER

Opwindende verfilming van de bestseller van Tom Clancy, over een kapitein van een Russische supergeheime atoomduikboot die van plan is met zijn schip naar het Westen over te lopen. Een lang, soms verwarrend verhaal, met goede vertolkingen evenwel van Sean Connery en Alec Baldwin. **(VTM, om 20u.30)**

DONDERDAG 7 OKTOBER

WHEN HARRY MET SALLY...

Luchtige komedie van Rob Reiner (1989) met spitse dialogen en rake opmerkingen over hoe mannen en vrouwen elkaar zien. Meg Ryan en Billy Crystal doen er zo'n twaalf jaar over om mekaar te „vinden". **(Ned. 2, om 20u.)**

MOEDER WAAROM LEVEN WIJ?

De verfilming van het werk van Lode Zielens blijkt een schot in de roos. De serie is inmiddels al aan de derde aflevering toe en de kommerciële zender heeft het bewijs geleverd ook degelijk Vlaams drama aan te kunnen. **(VTM, om 21u.30)**

VRIJDAG 8 OKTOBER

VERSO SERA

Ital.-Frans psychologisch drama van Francesca Archibugi (1990) met Marcello Mastroiani, Sandrine Bonnaire en Lara Pranzoni. Professor Bruschu is een gepensioneerd docent Russisch. Op een dag brengt zijn zoon hem een kleindochter; later komt ook de jonge moeder het tweetal vervoegen. **(TV 2, om 22u.).**

GEWOON MOOI ...

Mùi du du xanh (**De geur van de groene papaya**) is wat de cinefielen échte cinema noemen. Het is het verhaal van een Viëtnamees dienstmeisje in het Saigon van 1951. De film werd geschreven en geregisseerd door de debuterende Tran Anh Hung, wiens producent een hele rist Franse produktiehuizen bij elkaar kreeg om deze gewaagde – want niet kommerciële – onderneming te financieren. Gelukkig maar.

De tienjarige boerendochter Mùi komt naar Saigon om er te dienen in het huis van een zwijgzame, bijna tirannieke man, wiens vrouw al het werk opknapt en ook zorgt voor de opvoeding van de kinderen. De jongste is een smerig kereltje, die Mùi op alle mogelijke manieren het leven zuur maakt. De middelste heeft het moeilijk met zichzelf en begaat alle wreedheden die kinderen van zijn leeftijd overal ter wereld begaan. De oudste zorgt zo weinig mogelijk thuis te zijn, en laat zich meestal afhalen door zijn vriend Khuyen. Op deze laatste wordt Mùi verliefd.

Als we haar tien jaar later zien, terwijl ze is uitgegroeid tot een mooi meisje, en de familie die het moeilijk heeft haar uitleent aan Khuyen, die nu een talentvol klassiek pianist is, krijgt ze de gelegenheid hem haar liefde te tonen. De geur van de groene papaya is een kleine en trage film, helemaal gedraaid op één set in een studio net buiten Parijs, waarin de zoete humor de stille kracht onderstreept die van de vrouwelijke hoofdrolspeelster uitgaat. Gewoon mooi, ging in Cannes terecht met de *Camera d'Or* lopen.

Stille verdieping in De geur van de groene papaya.

MOORD OP DE PRESIDENT

Zeggen dat Clint Eastwood dikwijls dezelfde rol speelt, zou hem oneer aandoen, maar de gelijkenissen in het personage tussen zijn nieuwste **In the line of fire** en bijvoorbeeld *Heartbreak Ridge* en de *Dirty Harry*-serie zijn legio. Het gaat over gekwelde mannen. Nu is Clint een man genaamd Frank Horrigan. En Frank leeft met de wetenschap dat hij als bodyguard van wijlen president Kennedy heeft gefaald in Dallas. Dat knaagt al dertig jaar aan zijn ziel. En dat weet de huurmoordenaar Mitch Leary (weer eens een satanische John Malkovich), die er geen geheim van maakt dat hij de huidige president voor de komende verkiezingen – die zes weken verder liggen – zal vermoorden. Zal Frank deze maal wel bereid zijn zich in de vuurlijn te werpen om de president te sparen? Een goed gemaakte triller met sterke akteursprestaties, die in de verf worden gezet door de muziek van Ennio Morricone.

Willem Sneer

SATERDAG

AHASVERUS:
***„Geen Olympische Spelen in Peking"*, las Ahasverus**
Syd ney te treuren!

☺

Aftelversje:
De Belgische staat,
de Vlaamse staat,
de naakte staat

☺

Zetduivel:
Cash-flower power

☺

Tobback maakt Sint Elooi blij,
de Winkel niet

☺

Landbouwers maken het
een beetje té Boerenbond

☺

Apartheid was om van
te boycotsen

☺

250 GR. VOER VOOR DE KRITISCHE KONSUMENT...

De hormonenmaffia ligt nu in elke goede boekenzaak en kost 595 fr.

...NU IN BOEKVORM

ADVERTENTIE

WEDERWOORD

VOORINGENOMEN

Omdat de berichtgeving over de Volksunie in Het Nieuwsblad van een grote vooringenomenheid getuigt heb ik mijn abonnement op die krant opgezegd. Blijkbaar was het de opdracht van zoveel mogelijk negatiefs te schrijven. Hoe moet ik anders oordelen over een aantal fragmenten die ik bij deze aanhaal?

– „Ex-senator Paul Peeters, die Valkeniers op de perskonferentie vergezelt, zei dat de VU nu eenmaal een partij is die nooit haar verkozenen volgt."

En dat wordt afgedrukt zonder wedervraag of het niet zo is dat de parlementsleden de partij moeten volgen?

– Over voorzitter Bert Anciaux laat uw reporter spreken als over „een kindertuin".

– Als in de krant staat dat Schiltz verontwaardigd is over de geruchten dat hij naar de VLD zou gaan dan vertaalt de NB-reporter dat in dezelfde krant als „de niet echt gelogenstrafte berichten".

Ik noem dat joernalistieke smeerlapperij.

– In het verslag over het VU-kongres staat een enthousiaste titel „Anciaux krijgt geestdriftige steun van de VU" en dan begint het weer. Zo laat men Schiltz zeggen: „De uitbundige sfeer zal wel met de grote schrik te maken hebben". Men heeft het over het „een beetje opgefokte kongres".

Maar wie heeft dit kongres opgefokt? Niet de VU-leden, maar wel joernalisten die vooringenomen zijn.

Renaat Rijnders, Diest

GENOEGEN

Te Brussel werd op 21 september j.l. de Vlaamse Kankerliga opgericht.

VU-senator Bob Van Hooland woonde de oprichting bij en noteerde er met genoegen dat verschillende sprekers beklemtoonden dat de effektieve strijd tegen kanker nu eenvoudiger kan gevoerd worden dankzij de ruime autonomie van de Vlaamse Liga.

Eenvoudiger, beter, efficiënter en effektiever, dankzij Vlaamse zelfstandigheid.

Zo horen we het graag!

Bob Van Hooland, senator

ROND HET KONGRES

Het Volksuniekongres koos uitdrukkelijk voor een verdraagzame samenleving waarin ieders eigenheid niet enkel gerespekteerd maar ook gewaardeerd wordt.

De kongresteksten handelden ook over diverse groepen in onze samenleving die de aandacht verdienen. Toch had dit kongres het blijkbaar moeilijk om één welbepaalde groep met name te noemen. Sommigen meenden zelfs denigrerende opmerkingen te moeten maken!!

Ook het verslag in WIJ (16 sept. j.l.) geeft de onkonsekwente houding, op dit vlak, van een deel van de kongresgangers weer: „De expliciete verwijzing naar homoseksuelen schoot bij velen in het verkeerde keelgat".

Waarom moet dit in een verdraagzame en pluralistische partij in het verkeerde keelgat schieten?

Bovendien werd herhaaldelijk op dit kongres gezegd dat de VU duidelijk wil worden en „er geen doekjes om windt".

Blijkbaar is de tijd nog niet rijp om over het tema homoseksualiteit zonder omwegen te spreken in de VU. Positief is in elk geval wel dat het tema ter sprake kwam en algemeen en omzwachteld een maatregel werd voorgesteld die toch vooral homo- en biseksuelen ten goede komt in de juridische ordening van hun „leefeenheden".

Op het ogenblik dat de UNO de *International Gay and Lesbian Association* (ILGA) erkent als raadgevende organisatie zou het in een open en toekomstgerichte partij als de Volksunie toch mogelijk moeten zijn om ook duidelijk te zijn in deze zaak.

Een aantal homo's en lesbiënnes is aktief lid van de VU. Hun inzet voor alle doelstellingen van de VU is evenwaardig met die van anderen. Zij vragen geen privilleges. Het zou evenwel mooi zijn dat in de huidige politieke wereld, die geen of weinig aandacht heeft voor gevoelens, liefde, ..., de VU ook uitdrukkelijk de eigenheid van deze mensen erkent.

Teveel homo's en lesbiënnes verstoppen zich thans nog uit angst om gebrandmerkt te worden en uit angst om daardoor uitgesloten te worden, ook in de Volksunie.

Dat mag in een partij die kiest voor „verscheidenheid" en „een echt pluralistische samenleving" die „veel openheid en durf vereist" toch niet langer het geval zijn!

Namens enkele aktieve VU-homo's (naam en adres op de redaktie bekend)

GORDEL

In WIJ (9 sept. j.l.) wordt in het artikel over de Gordel de aktie „Waar iedereen welkom is" beschreven op een manier die blijk geeft van onnauwkeurigheid en joernalistiek amateurisme.

De aktie was het resultaat van enkele weken voorbereiding door een 20-tal Dilbeekse jongeren (zie het verschil met „enkele leurders") en bestond uit het aanbrengen van vijf spandoeken met de slogan „en waar iedereen welkom is" onder de bekende borden met „Dilbeek, waar Vlamingen thuis zijn".

Vier van deze spandoeken werden gehangen onder vier borden langs belangrijke invalswegen van Dilbeek en onder het bekende bord bovenaan de Westrandgevel.

Tijdens deze aktie werd naar ongeveer 40 redakties (van kranten, radio en TV) en joernalisten per fax een persbericht verstuurd met de nodige uitleg. Tijdens de Gordel zelf waren regelmatig perswoordvoerders van de aktie in de Gordelperstent aanwezig en werden daar persteksten verspreid. Joernalisten die meer informatie wilden konden deze via een op alle teksten vermeld telefoonnummer krijgen. Onduidelijkheid of een tekort aan informatie naar de pers toe kan de aktievoerders dus moeilijk verweten worden.

Het bewijs hiervan vormen de artikels in alle belangrijke Vlaamse en enkele Franstalige kranten, het interview op Radio 2 en de vermelding in het RTBf-nieuws. Overal waar de aktie werd beschreven gebeurde dit op een manier die getuigde van degelijke joernalistiek. Slechts op één plaats werd blijk gegeven van niet-objektieve berichtgeving, nl. in WIJ. Ofwel hebben de auteurs van het artikel in WIJ de moeite niet gedaan uit te zoeken wat er juist was gebeurd, ofwel – en dat zou nog erger zijn – besloten zij bewust een vertekend beeld te geven van de aktie.

Kort gezegd was de bedoeling van de aktie de aandacht te vestigen op het feit dat de slogan „Dilbeek, waar Vlamingen thuis zijn" voor vele mensen (die de onstaansgeschiedenis van deze slogan niet kennen) een negatieve (ja, eng nationalistische) bijklank heeft. Daarnaast was het ook de bedoeling aandacht te vragen voor de multikulturele realiteit, en een diepere diskussie omtrent racisme en ekonomische ongelijkheid op gang te brengen. Klinken deze motivaties nu echt als tegengesteld aan de Volksunie-standpunten? De aktie was niet gericht tegen de Gordel of het Vlaams karakter van Dilbeek op zich.

De verspreide perstekst eindigde met: „Zij (de aktievoerders) hopen dat hun aktie als een positieve en opbouwende kritiek, ludiek en met bravoure gebracht, zal geïnterpreteerd worden door personen, verenigingen en partijen bij wie de bekende slogan nauw aan het hart ligt."

Ijdele hoop?

Namens de aktie „Waar iedereen welkom is".

Jeroen Vereecke, Dilbeek (ingekort)

ROGER DE LA PASTURE

In uw *Uitsmijter* „La Wallonie a-t-elle une historie?" (WIJ, 16 sept. j.l.) heeft Denise Van Dam het over de Waalse schilder Roger de la Pasture, die op genomen bij de Vlamingen onder de naam Van der Weyden.

Wie zich bezig houdt met Familiekunde weet dat de familienamen toendertijd altijd werden vertaald in de taal van de streek waar ze gingen wonen. Ook degenen die naar het zuiden van het huidige België trokken werden verfranst, o.a. De Vis werd Le Poisson, de Vos = Renard, Van Overschelde = Duvorsquelt, Sinter Caes (Sint Nicasius) Saint Tricat en zelfs Van de Walle = De Gaulle.

Maar was Rogiers vader niet een beeldhouwer met stamboom te Leuven? Was Rogier ook geen leerling van Robert Campin (geboren rond Maastricht, gestorven in Doornik) die ook oorspronkelijk Van Kampen heette?

Zelfs Godfried van Bouillon was een Waal. Was hij niet een van de drie zonen van Eustaas II van Boonen (Boulogne)?

En zou Van der Weydens familie niet afkomstig zijn van Veurne-Diksmuide (de streek van de weiden)? Op 23 augustus 1328 is Pieter Van de Weide uit Leisele gesneuveld in de Slag bij Cassel?

In Frankrijk hangen er ook wandtapijten Gobelins genoemd. Wat zou de Vlaamse familie Van Gobelein hierover denken?

Wie meer weet over Rogier Van der Weyden, graag meegenomen.

M.S., Koksijde

P.S.: Paul Delvaux heeft in Koksijde gewoond en nu in Veurne. Een Waals schilder?

LETTERTYPE

Tegenwoordig staat de Volksunie in het teken van... *nieuw*.

Nieuwe koers, nieuwe leden, nieuwe WIJ,...

Of dit allemaal wel goed is weet ik niet zeker. Maar dat het nieuwe lettertype van WIJ niet goed is daar ben ik wel zeker van. (Het normale lettertype is te klein en het schuine is soms niet duidelijk.)

Het kan toch niet de bedoeling van WIJ zijn dat er met al dat *nieuw* geen aandacht meer wordt geschonken aan de ouwe getrouwen en aan de minder goed ziende mensen. Graag zou ik hier spoedig verandering in willen zien!

Ook zou ik willen reageren op het feit dat WIJ, Piet Ronsijn en zijn beweging *Vlaanderen Vandaag* eng noemt. (WIJ, 16 sept. j.l.). Nergens in zijn programma staat er iets van een enge kommunautaire zweeppartij! Als iemand de mening van de partij niet deelt dan wordt hij in WIJ in een negatief daglicht gesteld. Is dat het pluralisme van de Volksunie?

David Claes, Beringen

HERMAN CANDRIES

Als een van de hoofdredenen stelt Herman Candries dat de VU te zwak is geworden om „Vlaamse waakhond te zijn". Politiek realisme, of uitvlucht om zijn overduidelijke drang naar eigen machtszekerheid goed te praten? Wil ook hij graag vergeten dat toen in de vijftiger jaren, de VU haar strijd voor federalisme begon, omdat in het unitaire België de achteruitstelling van de Vlamingen immers groot en niet op te heffen bleek er nochtans een Vlaamse partij bestond, met 50% van de stemmen, nog meer parlementszetels en haast alle macht. Deze partij, de CVP, deed zeer lange tijd, zowel als de liberalen en socialisten, niets om ons volk van dit juk te bevrijden. Uiteindelijk heeft de VU-aktie deze partijen verplicht nog steeds zonder veel overtuiging een „eind weegs" in onze richting te gaan.

Met idealisme, overtuiging en geduld kunnen wij ook op maatschappelijk vlak deze rol gaan spelen.

En kan de geschiedenis zich herhalen.

Herman Van Den Abbeele, Schoonaarde (Dendermonde)

FENIX = NIKS

Ze zullen het nooit leren de bonzen van KS en van de sindikaten ACV-ABVV. Ze blijven hand in hand de burgers een rad voor de ogen draaien inzake Fenix. Vorig jaar werden de Limburgers gepaaid en Fenix de hemel ingeprezen via een huis aan huis verspreide luksueuze folder: 9.000-12.000 arbeidsplaatsen! De dag van vandaag worden nog 5.000 plaatsen vooropgesteld...

Stop Fenix aub. terug en definitief in de koelkast. Dit projekt betekent de ondergang van Limburg, totaal onhaalbaar!

Als er nog KS-gelden zijn, wat ik sterk betwijfel, steun dan de KMO's! Heel konkreet: van het ter ziele gegane projekt Warredal (Neeroeteren-Bergeven) en het aanpalende vakantiedorp is een knap en toeristisch haalbaar geheel te maken. De dag van vandaag ligt het spiksplinternieuwe Warredal, weg te rotten!

We hopen dat de Limburgse ministers in de Vlaamse regering de waanzin van het Fenix-projekt *definitief* een halt toeroepen!

W. Rosiers, Neeroeteren

GEKROONDE HOOFDEN

Van begin augustus ondergingen we een golf van hysterie in Vlaanderen, n.a.v. het overlijden van Baudouin I.

Het zien van „gekroonde hoofden" bezorgt me intussen republikeinse maagkrampen.
In WIJ (16 sept. j.l.) op blz. 2, staat een foto van zulke personen afgedrukt, met een tekst die gaat over burgemeester Demaret van Brussel. Kon bij die tekst dan niet het Brusselse stadhuis worden afgedrukt?
Spaar ons aub. in de toekomst dergelijke monarchistische foto's, ja?

Klara Hertogs, Turnhout

De redaktie ontvangt graag brieven van lezers. Naamloze, scheld- en smaadbrieven gaan de scheurmand in. De andere publiceert zij, naargelang er plaats is. De redaktie behoudt zich het recht voor brieven in te korten en persklaar te maken. Brieven worden ondertekend met naam en plaats van herkomst, tenzij de schrijver verzoekt initialen te gebruiken.

OPENBAAR CENTRUM VOOR MAATSCHAPPELIJK WELZIJN 8940 WERVIK

De Raad voor Maatschappelijk Welzijn brengt ter kennis dat overgegaan wordt tot de samenstelling van een wervingsreserve (geldig tot en met 31.12.1994) voor de volgende betrekkingen (m/vr):
gebrevetteerd verpleegende, ziekenhuisassistent(e), sanitaire help(st)er, rusthulshelp(st)er (geen schoonmaak).

Het verplicht inschrijfformulier, alle voorwaarden en inlichtingen zijn te bekomen op het secretariaat van het O.C.M.W., Steenakker 30 te 8940 WERVIK, de maandag tot en met de vrijdag van 9 tot 11 uur.
Telefoon: 056/31.16.57.
Fax: 056/31.42.06.

Kandidaturen in te dienen uiterlijk op vrijdag 29 oktober 1993.

ADVERTENTIE

VIC ANCIAUX LANCEERT EEN EDUKATIEF PROGRAMMA OVER ENERGIEGEBRUIK

HIER BRANDT DE LAMP... MAAR DAT DE LAATSTE HET LICHT UITDOET!

Onlangs lanceerde Vic Anciaux, staatssekretaris voor het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest, een sensibiliseringskampanje onder het motto ***Energie = Leefmilieu****. De doelgroep is de schoolgaande jeugd. Als verantwoordelijke voor het energiebeleid in het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest behoort het tot Anciaux' taak de Brusselaars tot een rationeel energiegebruik aan te zetten. In het kader van de kampanje Energie = Leefmilieu heeft de staatssekretaris een edukatief programma samengesteld en aan de scholen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest aangeboden.*

Vic Anciaux zegt dat het rationeel en zuinig omspringen met energie een noodzaak is, en dit om verschillende redenen. Een eerste belangrijke reden is de vrijwaring van het leefmilieu. Een ondoordacht energiegebruik leidt tot een verhoogd aantal schadelijke emissies, o.a. van CO2, hetgeen bijdraagt tot het broeikaseffekt. Evenmin onbelangrijk is het financiële aspekt. De staatssekretaris wijst erop dat zuinig omspringen met energie een lagere energiefaktuur betekent. Een derde reden heeft volgens Vic Anciaux te maken met het feit dat een aantal energiebronnen zoals petroleum en aardgas niet onuitputtelijk is en we er bijgevolg niet verspillend mogen mee omspringen.

RATIONEEL ENERGIEGEBRUIK

Toch is zuinig omspringen met energie geen vanzelfsprekendheid, aldus Vic Anciaux. het gebruik van energie is voor ons een zo normale zaak dat we er ons zelfs geen vragen meer bij stellen. Bovendien lijkt energie bij manier van spreken onbeperkt aanwezig te zijn.

Vic Anciaux: *„Hebben we licht nodig dan duwen we op de schakelaar, willen we een elektrisch apparaat gebruiken, dan steken we de stekker in het stopkontakt. Willen we een kamer verwarmen dan draaien we de knop van het verwarmingstoestel open. En zo kan ik nog een aantal voorbeelden aanhalen. Om van het zuinig omspringen met energie een bewuste houding te maken, is het noodzakelijk om kinderen en jongeren reeds heel vroeg op het belang ervan te wijzen."*

■ U besloot dus een kampanje op poten te zetten?

Vic Anciaux: *„Ik heb een edukatief programma rond rationeel energiegebruik laten opstellen. Het draagt de naam* Wat is Watt?*. Het programma is bestemd voor 10- tot 15-jarigen en bestaat uit een edukatief spel en twee edukatieve mappen, één voor de leeftijdsgroep 10 tot 12 jaar en één voor de leeftijdsgroep 13 tot 15 jaar. De uitwerking van dit edukatief programma werd toevertrouwd aan het Centrum Informatieve Spelen (CIS) uit Leuven dat een hele ervaring rond het opstellen van edukatief materiaal heeft opgebouwd."*

■ Energie en rationeel energiegebruik naar kinderen en jongeren toe vertalen is toch niet zo eenvoudig?

Vic Anciaux: *„Het gevaar om te vervallen in een 'ver-van-hun-bed-show' was inderdaad niet denkbeeldig. Daarom koos het CIS voor onderwerpen die zich situeren in de leefwereld van kinderen en jongeren. Deze keuze is gebaseerd op een enquête die afgenomen werd bij leerkrachten en onderwijzers, aangezien zij de meest direkte kontakten met de doelgroepen hebben. Op die manier kwam men tot volgende selektie: energie en thuis, energie en school, energie en de wereld, energie en transport, energie en vrije tijd. Binnen deze domeinen is men op zoek gegaan naar elementen die rechtstreeks tot het dagelijks leven van de kinderen en de jongeren behoren. Die elementen werden dan gebruikt om zowel het spel als de edukatieve mappen inhoudelijk uit te werken."*

ZOMAAR EEN SPEL?

■ Denkt u dat u het bewustzijn van jongeren en kinderen kan aanscherpen door ze een spel te laten spelen?

Vic Anciaux: *„De keuze van een spel is misschien niet zo evident. Het is gewaagd, ambitieus, nieuw en vernieuwend. Maar een spel motiveert en trekt de aandacht. De mogelijkheden van het onderwerp worden door de spelers ontdekt en bedacht. De gevolgen van een probleem worden beleefd, ervaringen en oplossingen worden gezocht."*

■ En wat zit er in die edukatieve mappen?

Vic Anciaux: *„In de mappen wordt niet gekozen voor de grote energieproblemen. Daar kunnen we als gewone mensen, leerlingen en leerkrachten eigenlijk weinig aan doen. Maar het is wezenlijk anders met de energievoorzieningen waar we dagelijks mee in aanraking komen. Aan ons eigen energiegebruik kunnen we wel iets veranderen. En dat voelen we, ook financieel. Als we na een inspanning om minder energie te verbruiken het resultaat zien, zal dat een bevredigd gevoel geven. Tevens komt een bewustwordingsproces op gang dat in de toekomst kan doorwerken in de zorg voor milieu en natuur."*

(foto J. Verhoogen)

Vic Anciaux startte een ambitieuze sensibiliseringskampanje op. Hij wil hiermee een aanzet geven tot gedragsverandering in het gebruik van energie.

■ Het vertrekpunt is dus steeds de werkelijkheid?

Vic Anciaux: *„Ja, het milieu waarin het kind en de jongere leven. Binnen de opdrachten wordt aandacht besteed aan de totale persoonlijkheid van het kind en de jongere: naast de intellektuele vorming komt ook de mogelijkheid tot zelfverwezenlijking, tot wilsvorming, tot sociale bewogenheid, tot attitudevorming en engagement aan bod. Het zijn bijgevolg ambiteuze mappen. Ze willen een aanzet geven tot gedragsverandering."*

GROTE RESPONS

■ Hoe wordt het edukatief programma Energie = Leefmilieu verspreid?

Vic Anciaux: *„De Brusselse Raad voor het Leefmilieu (BRAL) werd belast met de verspreiding in de Nederlandstalige scholen van het Brusselse Hoofdstedelijk Gewest. Met de aankondiging van dit programma werd reeds gestart in de loop van de maand mei. Tot nu toe is de respons enorm. Reeds meer dan 40 Nederlandstalige en meer dan 160 Franstalige scholen tekenden in op het programma. BRAL en z'n Franstalige tegenhanger Réseau IDée staan niet enkel in voor de verspreidng van het edukatief programma, maar tevens voor de opleiding van de personen die het edukatief programma zullen gebruiken."*

■ Zo'n kampanje kost wellicht een bom geld?

Vic Anciaux: *„Het koncept en de uitwerking van het spel en de edukatieve mappen door het CIS kostte 1,1 miljoen frank. De verspreiding ervan door BRAL en Réseau IDée zal ongeveer 1,3 miljoen kosten. De druk van de mappen, elk op 1.000 eksemplaren, en de vermenigvuldiging van het spel op 500 eksemplaren kost 3 miljoen."*

■ Zou u door de verkoop van het spel op grotere schaal geen deel van de kosten kunnen rekuperen? Nu zijn het enkel de Brusselse schoolkinderen die het spel kunnen spelen.

Vic Anciaux: *„Gezien de grote respons en de dagelijkse vragen uit diverse hoeken, zoals jeugdbewegingen, bewuste ouders, onthaalmoeders, enz. wordt er aan gedacht het spel in een later stadium te kommercialiseren."*

(ts)

WAT IS WATT?

De bedoeling van het spel *Wat is Watt?* is tweeledig. Door het spel moeten de kinderen en de jongeren een aantal begrippen en feiten over energie leren kennen. Ook moeten ze bewust gemaakt worden van de noodzaak om rationeler met energie om te springen.

Wat is Watt? kan op twee nivo's gespeeld worden. „Beginners", geschikt voor de leerlingen van 10 tot 12 jaar, en de moeilijkere versie, „eksperts", voor de leerlingen van 13 tot 15 jaar.

Het spel wordt gespeeld in 5 groepen van minstens twee spelers. Dit betekent dat er minimum 10 spelers nodig zijn voor het spel. 6 spelers per groep, in totaal dus 30 spelers, is een maksimum. In een voldoende ruim lokaal is een speciale opstelling vereist. In het midden van de ruimte staat een centrale speltafel waaraan de vertegenwoordigers van de 5 groepen zitten. In het midden ligt het spelbord met kaartjes en vragen. In het lokaal verspreid staan er dan nog 6 tafels. 5 tafels zijn bedoeld als thuisbasis voor ieder groepje en de zesde tafel is de tafel met de „Rode Draad."

Vanuit de thuisbasis speelt ieder groepje het spel. Vooreerst moet het een vertegenwoordiger aanduiden die naar de centrale speltafel gaat. Daarnaast kan elk groepje in haar thuisbasis energie-eenheden verdienen. Dit gebeurt door oplossingen te zoeken van een woordpuzzel. Per goede oplossing verdient het groepje energie-eenheden. Deze energie-eenheden heeft ieder groepje nodig om zich over de spelplattegrond te kunnen bewegen (om zich te verplaatsen, verbruiken ze energie).

Op de zesde tafel ligt de Rode Draad. Dit is een „Kijktekening" waarop een huis getekend staat. In dit huis komt een aantal situaties voor die al dan niet betrekking hebben op het al dan niet rationeel gebruiken van energie. Per goed opgemerkte situatie met betrekking tot rationaal energiegebruik kunnen de groepjes ook hier energie-eenheden verdienen.

De opdracht is voor ieder groepje hetzelfde. Ieder groepje moet proberen zoveel mogelijk energie-eenheden te verzamelen. Dit gebeurt dus door de woordpuzzel en de Rode Draad, maar ook door op de spelplattegrond zo snel mogelijk energietrofeeën te verzamelen. Dit kan door zich strategisch over de spelplattegrond te verplaatsten en door de kennisvragen juist op te lossen.

☞ Iedereen met vragen omtrent informatief spelmateriaal kan terecht bij het Centrum Informatieve Spelen: Naamsesteenweg 164 in 3001 Leuven, tel.: 016/22.25.17

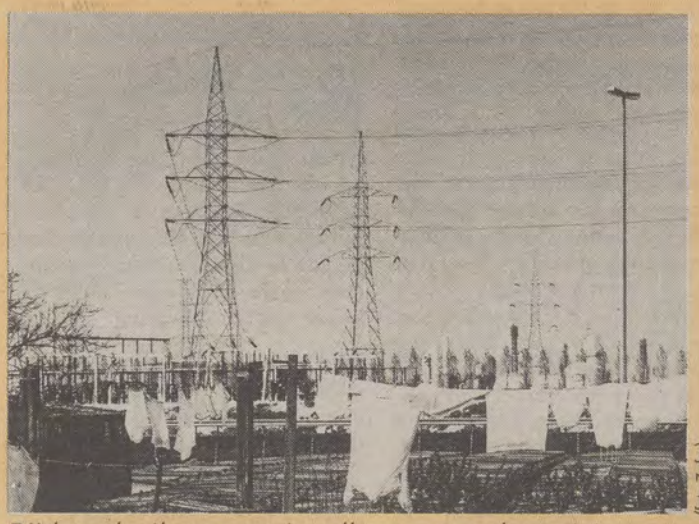

(foto Zafar)

Bij het gebruik van energie stellen we ons veel te weinig vragen. Hebben we elektriciteit nodig dan drukken we de schakelaar in, zo simpel is dat.